

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

SUVANNON

50 VUOTTA

SEUTU

Sakkolassa syntynyt 94-vuotias Yrjö Raaska muistaa kotipitäjänsä tarkkaan, ja esittelee tässä Lapinlahden maisemia. Kuulolla hänen jälkipolvistaan Antti Rostila ja Mikko Moisio, sekä lempääläiset Anne ja Juha Kuisma, Tuula Petäkoski-Hult ja Kari Virtanen ynnä Lomalinjojen johtaja Sari Mäkinen. Sakkola-juhlien kooste sivuilla 3-13.

SYYSKUU

NRO 6/2007

Vesilahden
Karjalaiset ry
täyttää 60 vuotta.
Sivut 14-15.

Vanhoissa iltamis-
sa sanomalehden si-
vuja paikoilleen kil-
pailivat Matti Nuora,
Yrjö Pulakka ja Vil-
jo Kurikka.

SUVANNON SEUTU nro 6/2007:

- * Paukun palsta, s.3
- * Turkkinsen turinat, sivu 4-5
- * Sakkola-Säätiön juhlat juurilla Karjalassa, s. 6-13
- * Vesilahden Karjalaiset täyttää 60 vuotta, s. 14-15
- * Yhteinen leiri Venäjällä asuvien inkeriläisten kanssa, s. 16-17
- * Mynämäen kirjaston Metsäpirtti-arkistolle lahjoitus s.18
- * Karjalaista ruokaperinnettä: Omenapiirakka s. 18
- * Terveisiä lomalta Britanniasta, s.19
- * Metsäpirttiläiset mukana kyykkäillää, s. 19
- * Käynti kotiseudulla Vuokselassa, s. 20-21
- * Virkin Virkkeet, s. 21
- * Elämän evakkona Kannaksella, s. 22-23
- * Wanhon muistitietojen keräystä, s. 23
- * Merkkipäiviä, perhejuhla, poisnukkuneita, s. 24-29
- * Tule mukaan kyläkirjojen tekoon, s. 30

**SUVANNON
SEUTU
50 VUOTTA**

Sakkola-Museo avoinna

Kuokkalan Museoraitilla
Lempäälässä
syys- ja talvikauden VAIN
ENNAKKOTILAUKSESTA.

Tiedustelut Antti Hynnä
p. 040 849 0048

Hannu Turkkinen
p.040 581 4398

Vilakkalan koulu- piiriläisten nimet tallessa

Teuvo Viskari Orivedeltä on luovuttanut Sakkola-Museon/Sakkola-Säätiön arkistoon ruutuvihkon, jossa on tallessa iso liuta Vilakkalan koulupiiriläisten omakätisiä nimikirjoituksia, noin 150 kappaletta.

– Nimiä kerättiin talteen Orivedellä vuonna 1965 pidetyssä Vilakkalan koulupiiriläisten tapaamisessa. Nimikirjoituksista löytyy varmasti monelle suvulle tuttuja henkilöitä, vinkkaa Viskari.

**Seuraava lehti ilmestyy marraskuussa.
Aineistot toimitukseen viimeistään pe 19.10. mennessä.**

Karjala-lehden perinteinen KARJALAISTEN PIKKUJOU- RISTEILY TALLINNAAN M/S GALAXYLLA 25.-26.11.2007

Karjalaisen tunnelman takaavat monipuolinen ohjelma ja iloinen laivantäyttävä karjalainen joukko.

SINITAIVAS
KOIRASEN
PERHEYHTYE
LULU TANHUANPÄÄ
ILMARI HAKALA
VUOKKO NISKANEN
ANTTI O. ARPONEN

HYTTI- LUOKKA	henkilöä/ hytti	ilman bussi- kuljetusta	sis. bussi- kuljetus
Sisähytti (B-Ik)	4 hlöä	31 €	59 €
	3 hlöä	36 €	69 €
	2 hlöä	45 €	79 €
Ulkohytti (A-Ik)	4 hlöä	39 €	69 €
	3 hlöä	46 €	79 €
	2 hlöä	58 €	89 €

Nuku hyvin tasokkaissa hytteissä
Kaikki hytit sijaitsevat autokannen yläpuolella ja jokaisessa hytissä on wc, suihku sekä TV
B-luokka
2- ja 4-hengen ikkunattomia sisähyttejä kansilla 5, 8, ja 9.
A-luokka
2- ja 4-hengen ikkunallisia hyttejä kansilla 5, 8 ja 9.

REITTI 6

12.45 Tampere, linja-autoasema
14.05 Forssa, linja-autoasema
14.15 Tammela, Hakkapeliitta
14.45 Hämeenlinna, linja-autoasema
15.20 Hyvinkää, linja-autoasema
17.00 Helsinki, Länsisatama

Taisto Virkki

0400 576 722, (03) 363 1750
taisto.virkki@luukku.com

REITTI 15

12.45 Narva, Osuuspankki
13.00 Vesilahti, KK
13.15 Lempäälä, matkahuolto
13.35 Multisilta
13.45 Tampere, linja-autoasema
17.00 Helsinki, Länsisatama

Hannu Turkkinen

040 5814 398, (03) 3752 525
Jarkko Nuora 040 716 6170

LAATOKAN JA ÄÄNISEN RISTEILY 29.6.–4.7.2008 VALAMO-SYVÄRI-KIZHI-PETROSKOI

Matka alkaa asiattuntijan matkassa läpi kauniin kesäisen Karjalan kannaksen Pietariin. Pietarissa nouseaan laivaan ja unohtumaton suviristeily Nevaa pitkin Laatokalle alkaa. Reitille mahtuu nähtävää: maailman kauneimpien saarten joukkoon lukeutuva Valamo, Unescon maailmaperintölistalle kuuluvat ainutlaatuiset Kizhin puukirkot, Petroskoi, Syväri, Äänisen aallot...

Matkan aikana laivalla kuullaan useita asiattuntijoiden luentoja Valamon vaiheista, sotahistoriasta, suomalais-ugrialaisten kansojen vaiheista ja Karjalan urheilusankareista. "Kun ilta tummuu ja syttyy tähdet taivaan" tanssitaan ja lauletaan yhdessä.

RISTEILYHINNAT/henkilö (ennakkohinnat, sitoumukselta)

D3 698€	B2 948€	A2 1018€
D2 798€	B2B 898€	A1 1098€
	B1 978€	

LomaLinja

RISTEILY M/S KRISTINA REGINALLA VÄLIMERELLÄ 19.–26.4.2008

RISTEILYREITTI

Dubrovnik (Kroatia), Bari (Italia),
Korfu (Kreikka), Korintin kanava,
Piraeus / Ateena, Mykonos,
Istanbul (Turkki)

Hytti	Hinta/hlö
Fanny 2 hh	945
1 hh	945
Pinta 2 hh	1045
2 hh y/a	995
1 hh	1145
Cornelia 2 hh	1195
2 hh y/a	1095
1 hh	1295
Nina 2 hh	1395
2 hh y/a	1195
1 hh	1595
Antonia 2 hh	1545
2 hh y/a	1345
1 hh	1745
Kristina 2 hh	1745
Odysseus 2 hh	1845
1 hh	2345
Kolumbus 2 hh	1895

Palvelumaksu 10€/lasku

Aleksanterinkatu 29, 33100 Tampere
puh. (03) 3140 3310, 3140 3300
lomalinja@lomalinja.fi, www.lomalinja.fi

PAUKUN PALSTA

Pietarin televisiossa

Sakkola säätiön 60-vuotisjuhla jumalanpalvelus on saatu pienen teknisistä ongelmista johtuneen viivästyksen jälkeen alkuun Sakkolan kirkon raunioilla avotaivaan alla. Seison suurta havuseppelettä käsissäni kannatellen asennossa hartaan näköisenä Sakkola Säätiön perustajajäsenen Yrjö Raaskan vieressä. Rovasti Leena Repo saarna.

Havaitsen televisioauton saapuvan ja pian mies astelee reippain askelin suurta TV-kameraa olkapäällään kantaen Sakkolan luontokirkon alttarin takaa eli kirkon rappuset raunioiden kautta kiertäen aivan vierelleni ja alkaa kuvata. Hän kuvaa kirkon raunioille kokoontunutta monisatapäistä seurakuntaa ja vierelläni

istuvaa talvi- ja jatkosodan veteraania.

Kun saamme Jumalanpalveluksen loppuun ja seppeleen ja kukkalaitteet laskettua, alkaa pienikokoinen ja erittäin innokas toimittajatyttö haastatella Yrjöä. Saan tietää, että kyseessä on Pietarin televisio 100:n toimittaja ja kuvaaja. Haastattelija kyselee jotain yleisluonteisia kysymyksiä ja Yrjö vastailee. Kysymyksistä päätellen nuori toimittaja ei ilmeisestikään tiedä kovin paljon Karjalan kannaksen historiasta, mutta hänen innokkuutensa korvaa tietämättömyyttä.

Seuraavaksi hän haluaa haastatella minua ja tyttärtäni. Lyhyet kysymykset ja lyhyet vastaukset seuraavat toisiaan ja tyttärenti Kaisa tulkaa. Kovin syväle Karjalan ja Sakkolan asioissa emme pääse, mutta jotain kuitenkin. Annan toimittajalle venäjäksi käännetyn tervetuliaispuheeni, jonka pidin päiväjuhlan aluksi Kiviniemen kosken partaalla. Siitä toimittaja saa edes jonkinlaista taustatietoa siitä, miksi olimme sillä paikalla juhlaa viettämässä ja mitkä ovat Sakko-

la-Säätiön tarkoitusperät.

Mitä Pietarin television saapuminen juhlapaikallemme tarkoittaa? Se tarkoittaa sitä, että Sakkola Säätiön 60-vuotisjuhla ja Sakkolan pitäjäjuhla on noteerattu Pietarissa saakka. Juhlaamme pidetään uutisoinnin arvoisena kuuden miljoonan katsojan alueella. Pietarin televisio 100 ei ole voinut muuta kautta saada vinkkiä juhlastamme kuin Käkisalmen ylimmän johdon taholta. Se puolestaan tarkoittaa sitä, että Käkisalmen alueen kanssa syntyneitä ystävyys-suhteita pidetään venäläistenkin keskuudessa tärkeinä.

Tuntuu tosi hyvältä, että näin saamme Karjalan asiaa edes vähän nykyvenäläisten tietoisuuteen.

Hannu J. Pauku

Sakkola-Säätiön

valtuuskunnan puheenjohtaja

Harjatie 5, 32210 LOIMAA

0500-741296

hannu.pauku@punkalaidun.fi

Pietarilainen televisioryhmä saapui kirkkomaan kenttäjumalanpalvelukseen tekemään haastattelua. Vasemmalta veteraani Yrjö Raaska, Sakkola-Säätiön puheenjohtajat Hannu Turkkinen ja Hannu J. Pauku, tulkit Nadja Hirvonen ja Kaisa Pauku sekä tv-ryhmän toimittaja ja kuvaaja.

TURKKISEN TURINAT

Ilon ja surun hetkiä

Sakkola-juhlat Sakkolassa ovat takanapäin. Oli sadetta ja paistetta, myrskynpoikasta ja tyyntä, kaikkia sään olomuotoja kuten tunteidenkin kirjoa.

Palaute itse juhlista on ollut myönteistä. Mukanaolijat ovat ymmärtäneet sen, etteivät järjestäjät mahtaneet mitään sen enempää sään haltijoille kuin venäläiselle byrokratialle. Rajamuodollisuudet ovat sitä mitä ovat, minkäs teet.

Paikallisten viranomaisten suhtautuminen oli erittäin myönteistä. Sakkolan muistopuistossa juhla- jumalanpalveluksen järjestelyissä Gromovon kunnanjohtajatar Ludmila Ivanova henkilökohtaisesti piti huolen juhlapaikan järjestelyistä. Samoin hän antoi auliisti luvan Keljan perjantaiseen muistohetkeen. Pilviniemen Eero vunukoineen hoiti hienosti muistohetken.

Keljan Runteenmäelle toivomamme sankarivainajien muistopatsas odottaa venäläisten viranomaisten päätöstä. Patsas joka tapauksessa pystytetään joko Sakkolaan tai tänne koto-Suomeen 27.12. 2009 mennessä, jolloin Keljan taistelusta on kulunut 70 vuotta. Sen ovat sankarivainajamme ansainneet.

Lauantainen kenttäjumalanpalvelus herkisti mielet. Revon Leenan vahva sanoma, Koirasen perheyhtyeen avustajineen esittämä sakkolalaistaustainen harras musiikki ja oltermannimme Yrjö Raaskan väkevät muistosanat sankarivainajien patsaalla piirtyivät ikimuistoiseksi kokemukseksi itse kunkin ajatukseen. Pietarin televisiokin kunnioitti tilaisuuttamme Yrjö Raaskaa ja Paukun perhettä haastatellen. Ainutkertaista, ainakin Sakkola-juhlissa.

Pääjuhlamme alkoi tuulessa ja tuiveruksessa Vuoksen rannalla ylimääräisten juoksentelejen jälkeen. Valtuuskuntamme vetäjä Paukun Hannu teki perusteellista työtä avauspuheenvuoronsa kanssa. Hän kantoi puhujapöntön rantaan talkooväen kanssa, piti puheensa

ja kohta kuljetti takaisin rankkasateessa Naskalin Kimmon kanssa elokuvateatterille taakkansa. Siellä sitten jatkoimme päiväjuhlaa kutsuvieraittemme kera. Juha Kuisma kuljetti meitä ajatuksissa Kannaksen halki niin ajassa kuin paikassakin.

Luulenpa, että Koirasen Topin esittämä Evakon laulu nostatti jokaiselle mukanaolijalle kyyneleen silmäkulmaan.

Sakkolan ystävien tervehdykset ja kutsu seuraaviin juhliin Espoon Leppävaaraan Sakkola-Seuran vieraaksi esitettiin ennen vahvasti kajahtanutta Karjalaisten laulua.

Juhliemme iltapuhteet täyttyivät laulun ja soiton sulosoinnuista. Karjalaisen Heikki kitaroineen ja Koirasen perheyhtye taikoivat tunnelman ja me mukanaolijat pääsimme laulamaan ja tansuamaan sanarieskan ohessa. Haastettiin syämen kyllyyvestä, tavattiin tuttuja ja vierailtiin entisillä synnyinseuduilla kertoillen jälkeläisille ajoista vuosikymmenien takaa.

Ikääntyvien evakkojen tunteet olivat pinnassa, mutta viimeisillä voimilla haluttiin vielä kerran nähdä synnyinseutu. Mestari maratoonarimme Karvosen Veikko oli tehnyt valintansa. Sairaste-

Hannu J. Paukku ja Kimmo Naskali kyyditsivät puhujapönttöä paikasta toiseen.

Hannu Turkkinen kantoi Gromovon koululaisille urheiluvälineitä tuliaisiksi.

lun jälkeenkin hän halusi vielä kerran käyskennellä sukulaistensa kanssa paimenpoikapolkunsa ja tavata tuttuja. Lauantai-iltana hän halusi keskustella kanssani ja kiittää siitä, että oli päässyt juhliimme mukaan. Kädenpuristuksemme jäi viimeiseksi. Seuraavan kerran tiemme kohtasivat mieleenpainuvassa Veikon siunaustilaisuudessa Turussa. Elon maraton on Veikolla ohi ja jatkuu tuonpuoleisissa Luojan laiturilla.

Juhlahetket ovat jatkuneet toisenlaisissakin tunnelmissa täällä koto-Suomessa. Säätiömme puuhamiehistä täytti Kallosen Esko pyöreät vuodet. Koirasen Topin laulut, kukkakimppu ja Sakkolan vaakuna juhlistivat Eskon päivää.

Kohta Eskon juhlien jälkeen sai säätiö, eritoten Raaskan Yrjö, kutsun Ruoveden suuntaan Pulakan Uunon 95-vuotisjuhlaan. Siinä rippikoulukaverit muistelivat niin nuoruuttaan kuin säätiön toimintaa ja nykypäivääkin. Eipä taida Eskolla sen enempää kuin meillä Hannuillakaan olla toiste tilaisuutta vastaan juhlaan.

Paluu arkeen on alkanut. Neuvotteluja venäläisten kanssa jatketaan niin Keljan, Petäjäjärven emäntäkoulun kuin Sakkolan kirkonkylän muistopuiston patsasasioista. Kyläkirjojen kokoami-

Kuntien edustajat luovuttivat 60-vuotiaalle säätiölle pöytäviirinsä Tuula Petäkoski-Hultin onnittelupuheen kera. Kuvassa myös Olli Viitasari, Esko Halme, Mauri Penttilä, Pekka Karppanen ja Antero Alanen.

nen ja julkistaminen jatkuvat. Kiviniemen pohjoispuolen, Viiksanlahden ja Kasarmilan evakoilta ja heidän jälkeläisiltään odottelen viestiä työryhmän perustamisesta ja keruun aloittamisesta.

Pienemmätkin ja vähäväkisemmätkin ovat jo työnsä alkaneet. Mukaan vain talkoisiin, niin saadaan kaikista Sakkolan kylistä myöskin kyläkirjat Sakkolan historian ja Tuvasta tupaen kirjojen täydentäjiksi.

Näin rotuporsaspitäjän perinne entestään vahvistuu ja siirtyy jälkipolville elävänä.

Syysterveisin

Hannu Viljonpoika Turkkinen

PS. Kiitos kaikille juhlan järjestelyihin osallistuneille ja juhlijaille, sekä henkilökohtaiset kiitokseni enkeileilleni Aialle ja Marjolle.

Illan yhteislaulut ja tanssit hoituivat Heikki Karjalainen (kitaran kanssa) ja Koirasen perheyhtyeen tahdittamana.

Suvannon Seutu täyttää 50 vuotta, juhlanumero ilmestyy marraskuussa.

Lehteen tarjottavat kirjoitukset ja juttuvinkit toivomme pikaisesti toimituksen tietoon. Ota yhteyttä:

Päätoimittaja
Marjo Ristilä-Toikka
puh. 040 730 2622
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Sakkola-Säätiön hallituksen pj.
Hannu Turkkinen
puh. 040 581 4398
hannu.turkkinen@kotiporssi.fi

Sakkola-Säätiön valtuuskunnan pj.
Hannu J. Paukku
puh. 0500 741 296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Sakkola-Säätiön sihteeri
Matti Naskali
puh. 0500 721 902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö
Ilmi Pesonen
puh. 040 730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Vuoksenan yhdyshenkilö
Taisto Virkki puh.
0400 576 722
taisto.virkki@luukku.com

**SUVANNON
SEUTU
50 VUOTTA**

Sakkola-Säätiön 60-vuotisjuhlat vietettiin juurilla Karjalassa

Kymmenen vuoden takainen toisinto Sakkolan pitäjäjuhlrien vietosta vanhoilla kotikonnuilla Karjalan kannaksella onnistui hyvin, odotusten mukaisesti heinäkuun viimeisenä viikonvaihteena.

Samalla vietettiin säätiön 60-vuotisjuhlaa ja Lempäälän, Punkalaitumen ja Vesilahden kuntien ystävyyskuntamatkaa.

Matkalla julkistettiin myös säätiön 60-vuotishistoriikki, noin 90-sivuinen kir-

janen säätiön vaiheista sen perustamisesta nykypäiviin ja tulevaisuuden visioihin.

Yli 300 henkeä lähti tällä kertaa reisuun eri puolilta Suomea. Reitit, majoittuminen ja retkeilyt paikan päällä tehtiin kunkin ryhmän toiveiden mukaisesti. Matkojen järjestämisestä vastasivat etupäässä Lomalinja, Resviaria ja Vesilahden Liikenne yhteistyökumppaneineen. Kiitos kuuluu hyvistä järjestelyis-

tä teille ja kaikille matkaryhmien kuljetajille ja vetäjille!

Ja kiitokset ovat ansainneet tietysti kaikki juhlamatkalle lähteneet: ilman vieraita ei ole juhlia, ilman juhlaväkeä tapahtuman eteen tehty työ olisi ollut turhaa. Oli ilo nähdä monen sukupolven edustajia mukana, niin Karjalanmatkojen konkareita kuin ensikertalaisia.

Sakkola-juhlien juttu- ja kuvakooste:
Marjo Ristilä-Toikka

Kunniakäynti Keljassa

Ennen varsinaista juhlapäivää käytiin perjantaina 27.7. kunniakäynnillä Keljan Runteenmäellä. Talvisodan ankarien taistelujen tantereelle on suunniteltu muistokivikin, jonka pystyttämiseen liittyvä hanke on edelleen vireillä.

Keljassa muistosanat lausui Eero Pilviniemi, jonka isä Eero Patja kaatui talvisodassa ennen poikansa syntymää. Pilviniemi totesi, että meidän on tänä päivänä vaikea kuvitella niitä olosuhteita talvipakkasissa 1939-40, mitä esiamme ovat tuolloin kokeneet.

– Lähtiessään täältä ErP6:n tukikohdasta kohti taisteluita, he eivät tienneet palaavanko koskaan takaisin. Monet pataljoonan sakkolalaiset miehet sananmukaisesti puolustivat omia peltojaan, niittyjänsä, metsiänsä ja rantojaan. Jotkut heistä menehtyivät omille maille, tanhuvilleen, kotipihoilleen. He tiesivät mitä oli odotettavissa, mitä uhrauksia olivat valmiita tekemään, sillä heidän elämänsä arvot olivat kohdallaan, totesi Pilviniemi.

– Meidän, jotka elämme tätä turvallista nykyhetkeä, on syytä hetkiseksi pysähtyä miettimään näiden miesten arvoja. Mikä sai heidät lähtemään? Mikä sai heidät antamaan kalleimman uhrin maansa ja kotiseutunsa puolesta? Kyllä se oli velvollisuudentunto kotia, uskontoa ja isänmaata kohtaan. He olivat valmiita

Keljan Runteenmäellä muistosanojen lausuja Eero Pilviniemi sekä tyttärenpoikansa Carl Jansson ja Frans Jansson, tyttärensä Niina Jansson, tämän puoliso Kaj Jansson ja Kaarina Pilviniemi.

puolustamaan kotiaan, kotiseutuaan ja maataan. Heille maamme itsenäisyys oli tärkeä asia.

– Noista ajoista on jo kohta kulunut 70 vuotta. Elämme rauhan aikaa. Tänä päivänä me haluamme muistaa sodan molempien osapuolten uhreja, sankarivainajia rintaman molemmin puolin. On

rauhan aika.

Hiljaisen hetken jälkeen laskettiin ha-vuseppel sekä venäläisten että suomalaisten sankarivainajien muistolle. Asialla olivat kolmannen ja neljännen polven jälkeläiset: Pilviniemen tytär Niina Jansson poikiensa Carl ja Frans Janssonin kanssa.

Kirkkomaalla kenttäjumalanpalvelus

Juhlajumalanpalveluksessa rovasti Leena Repo ja Koirasen perheorkesteri laulaja Ensio Jortikan (vas.) kera.

Hannu J. Paukku ja Yrjö Raaska laskivat muistoseppeeleen.

Linja-autolasteittain väkeä saapui jumalanpalvelukseen Sakkolan kirkon muistolehtoon.

Juhlapäivä 28.7. käynnistyi kenttäjumalanpalveluksella Gromovossa Sakkolan hautuumaan muistolehdossa. Rovasti Leena Repo sytytti kynttilät kirkosta jäljellä oleville rappusille, ja tunnelmaa tilaisuuteen loi Koirasen perheyhtye vahvistettuna laulajilla Ensio Jortikka ja Heikki Karjalainen.

Vilakkalaisjuurinen Leena Repo muistutti, että nykyään paljon puhutut juuret eivät kerro vain ihmisen kotipaikasta ja kotiseudusta, vaan niihin liittyy koko eläminen, myös hengellinen.

Päivän aihe ”Totuus ja harha” teemalla hän totesi, että joudumme usein kamppailemaan erottaaksemme oikean väärästä, totuuden valheesta.

– Jumalan tunteminen ohjaa meitä kohti tätä totuutta.

Saarnatekstissä oli osa Jeesuksen vuorisaarnaa. Hän käytti vertauskuvina erilaisia hedelmäpuita, jotka ovat Jumalan tarhan rikkaus.

– Voimme kysellä, minkälaisia hedelmiä me kannamme, minkälaisia minä kannan? Hyviä, huonoja? Mistä tunnen hyvän hedelmän? Vai erotaanko niitä lainkaan toisistaan?

Jumalan esikuva oli antaa eväät hyvien hedelmien tuottamiseen; silloin hedelmänä on rakkaus ja oikeudenmukaisuus – silloin kaveria ei jätetä. Rovasti Repo muistutti, että jokaisella on mahdollisuus valita omia tienviittojaan etsiessä, tahtomalla tuottaa hyviä hedelmiä ja uskomalla Jumalan armoon.

– Jeesus oli loistava puhuja. Hän ei väännellyt eikä käännellyt puheitaan. Hän ei uneksinut tulevaisuudesta eikä paennut menneisyyteen. Hän ei jossitellut, ei ehdollistanut asioita. Hän eli tässä ja nyt. Kohdatessaan ihmisiä hän kutsui heidät olemaan oma itsensä keskellä sitä arkea, mitä he elivät. ”Hedelmistä te siis tunnette heidät.” Aito, oikea hedelmä ei harhauta. Se säteilee johtain, sen tuntee...

– Tätä sanomaa ja sen tuottamaa hedelmää me saamme olla kuljettamassa eteenpäin perintönä esi-isiemme maalta siihen arkielämään, jota elämme eri puolilla Suomen maata.

*Anna nyt, Kristus,
valos meille hohtaa,*

*Anna sen meitä Isän kohtiin johtaa.
Jos mikä murhe meitä täällä kohtaa,
voittamaan auta*

Sade siirsi pääjuhlan sisätiloihin

Hotelli Losevossa nautittujen kirkkokahvien jälkeen pääjuhla aloitettiin Kiviniemen kosken partaalla. Koirasen perheyhtye ehti kajauttaa alkumarssin ja säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja Hannu J. Pauku lausua tervehdyssanansa, kun pilviä alkoi nousta taivaalle.

Venäläisten tarjoama laulu- ja tanssiesitys alkoi, mutta kesken sen sade hätyi juhlaa sisätiloihin. Pienen tauon jälkeen hotellin elokuvateatterin ääntötoisto saatiin kuntoon ja juhla jatkui.

Koirasen perheyhtye hoiti mallikkaasti juhlan musiikit ja runot; kokoonpanolla Siru, Antti ja Topi Koiranen sekä Anita

Aronen ja Annika Ylipaavalniemi vahvistettuna laulumies Heikki Karjalaisella. Yleisö pääsi mukaan yhteislauluihin, ja tunnelma lainehti naurusta kyyneliin.

Tilaisuudessa oli mukana myös kymmenkunta venäläiskuntien edustajaa, ja Käkisalmen aluehallinnon tervehdyskin kuultiin.

Suomalaisten ystävyyskuntien puheenvuoron käytti Lempäälän kunnanhallituksen puheenjohtaja Tuula Petäkoski-Hult. Hän muistutti, että yhteisen historian tunteminen on avartavaa ja kuuluu muillekin kuin sodan kokeneille ja evakoille. Hän uskoi myös, että nuoretkin kiinnostuvat juurista ja historias-

ta, kunhan sitä tarjoillaan heille riittävän mielenkiintoisella tavalla.

– Nykynuoret osaavat eläytyä, jos siihen annetaan mahdollisuus. Entäpä, jos heidät laitetaan miettimään, miten nuoret kokivat sodan? Mitä tapahtui harrastuksille, urheileville, tanssiville, musiikkia kuunteleville nuorille sotatoimien alkaessa? Mitä kävisi poika- ja tyttöystävillä, jos sota yllättäisi?

Petäkoski-Hult kiitteli Sakkola-Säätiötä sen virittämästä ystävyyskuntayhteistyöstä ja keskustelukulttuurin edistämisestä. Lempäälän, Punkalaitumen ja Vesilahden kiittivät säätiötä luovuttamalla sille pöytäviirinsä.

Juhlilla mukana Juha Virolainen, Tapio Jääskeläinen ja Risto Äikiä naapuripitäjä Pyhäjärveltä.

Matkatoimisto Resvian johtaja Minna Jousrannan puoliso Markku Jousranta on sakkolaista sukujuurta.

Markut kyytimiehinä. Liikennöitsijät Markku Mikkola ja Markku Nuora olivat itsekin ohjastamassa busseja.

Päiväjuhla aloitettiin Kiviniemen kosken rannalla, mutta pian sade ja kova tuuli hätyi juhlaa sisätiloihin hotelli Losevon elokuvateatteriin.

Tantsun ja yhteislaulun iloa

Haastaminen, tuttujen tapaaminen ja uusien tuttavuuksien – sukulaisuussuhteidenkin – toteaminen kuuluu aina karjalaiseen juhlaan.

Sakkola-juhlilla seurustelua harrastettiin muun muassa iltariennoissa, kun Koirasen perheyhtye ja Heikki Karjalainen virittivät soittopelinsä Losevo-hotellin rantarakennuksen vaiheille. Pienet kynnykset pihakivissä eivät haitanneet tanssihaluisia, ja yhteislauluissa kajautettiin monenlaista säveltä isänmaallisista ja karjalaisista lauluista Juice Leskinen tuotantoon.

Ystävyysskuntien ja Sakkola-Säätiön edustajat nauttivat myös yhteisen juhlapäivällisen venäläiskuntien ja Käkisalmen piirihallinnon edustajien kanssa.

Ystävyysskuntapäivällisillä vaihdettiin tervehdyslahjoja, vuorossa Punkalaitumen kunnan edustajat.

Käkisalmen seinälautasen sai 30 vuotta matkoja järjestäneen Lomalinjojen myyntijohtaja Sari Mäkinen.

Koirasen perheyhtye sai kiitosta taidokkaista esityksistään kokoonpanolla Anita Aronen (vas.), Annika Ylipaavalniemi, Sirpa, Topi ja Antti Koiranen. Osassa ohjelmanumeroista esiintyi myös Heikki Karjalainen.

Pelimannille kiitosta

Koirasen perheyhtyettä johti pelimanni, Tampereen yliopiston Virtain kulttuuritutkimuskeskuksen johtaja Antti Koiranen.

Vähän ennen reissua hänelle oli Kaus-tisten kansanmusiikkijuhlilla ojennettu Folk Music Festival Plaketti kunnianosoituksena pitkästä ja ansiokkaasta kansanmusiikkitoiminnan edistämisestä. Arvonimen on vuodesta 2002 lähtien myöntänyt Kansanmusiikkisäätiön

hallitus Kansanmusiikki-instituutin johtokunnan ehdotuksesta.

Venäläiset kansantanssiesitykset värittivät pääjuhlaa.

Karjalan myytit ja miten karjalaisuus siirtyy

Pääjuhlan juhlapuhujaksi oli kutsuttu isänsä puolelta sakkolaisjuurinen Juha Kuisma, Sarkamaatalousmuseon johtaja. Kuisma luotasi Karjalan alueen historiaa sen valankäyttäjien ja asukkaiden aikakausilta, ja pohdiskeli Karjalan myyttisyyttä; mitä tarkoitamme, kun puhumme Karjalasta?

– Vanhin suomalainen Karjala -käsite (esimerkiksi Karjalan kirjassa 1910) samaistaa Karjalaksi koko suomensukuisen väestön esihistoriassa asuttaman alueen. Rajoina on suurin piirtein nykyinen raja, Valkeajärvi ja Pinega. Todisteina näistä ”karjalaisista” ovat tutkijoiden kirjaamat asutustarinat, tiedot suomea puhuneista kylistä, sekä ennen ideologista aikaa tehdyt arkeologiset havainnot. Nämä tiedot saavat uutta vahvistusta nykyaikaisesta venäläisestä paikannimitutkimuksesta. Arkeologisen käsityksen mukaan ensimmäiset ”venäläiset” eli sloveenit ja krivitsit levittäytyivät etelästä suomensukuisten väestön eli tshuudien asumille alueille juuri ennen historiallista aikaa.

– Historiallinen Karjala-käsite kiteytyy kuitenkin Käkisalmen toisintonimeen Korela. Kyseessä on edellistä huomattavasti paljon suppeampi hallinnon ja verotuksen alue, jonka keskipiste on mainittu Käkisalmi (ruotsiksi Kexholm) muinaisen Vuoksen Laatokan puoleisella suulla. Tämä on samalla se alue, jolla karjalainen heimo yhtenä suomalaista heimoista syntyy noin joskus 600-800 jKr vanhimman vepsäläistyypin asutuksen, hämäläisperäisen rautakautisen asutuksen ja ruotsalaisten viikinkikauppiaiden sulautuessa yhdeksi, samaa kieltä puhuvaksi väestöksi. Suomalaiset pitävät Karjalaa tästä johdun etnisiin perustein yhtenä maan alkuperäisistä maakunnista.

Historiantutkija kysyisi kuitenkin tässä kohtaa: mitä tapahtui vepsäläisille?

– Heti tuon jälkeen sama alue selitetään venäläisissä kronikoissa Novgorodin valtapiiriin kuuluvaksi: olihan se löyhästi ja ajoittain osa venäläistä kaup-

pajärjestelmää kuten oli osa läntistä, viikinkien luomaa kauppätietä. Karjala on noista ajoista asti ollut valtiollista riitamaata.

Seuraava mainittava Karjala-käsite on ns. Vanha Suomi, joka Viron kanssa samaan aikaan lohkesi Ruotsin valtiosta Venäjän vallan alle ja oli samassa asemassa kuin baltiansaksalaiset lahjoitusmaat.

– Tätä omituista erillisasemaa kesti toista sataa vuotta. Keisari Aleksanteri I sitten v. 1811 palautti tämän alueen Suomen yhteyteen ja Suomen lakien alaisuuteen. Tämä Karjala on suurin piirtein sama kuin entinen Viipurin lääni. Erikoista kyllä, Vanha Suomi pääsi muun Suomen yhteyteen vain siksi, että Venäjä valloitti koko Suomen! Juuri tämä alue on suomalaisen Karjala -käsityksen nykyinen lähtökohta. Sen väestöä kuvaavat oletetut karjalaisten ihmisen ominaisuudet: välittömyys, iloisuus, huumori, laulu ja kauppiastaidot. Viimeisimmässä vaiheessaan itsenäisen Suomen osana tämä alue oli Pohjanmaan verrattava pienviljelysvaltainen ja kansanvaltainen maakunta. Muuan maan edistyneimmistä alueista, vaikka teollisuutta olikin vähän.

Suomalaiskansallisen herätyksen vaiheissa Karjalasta tuli romantisoitu Kalevalan tyysija, ”alkuperäisen” suomalaisuuden oletettu löytömaa, jota karelianistit taiteen keinoin kuvasivat.

– Lönnrotin Kalevalan ohjelmallinen alaotsikko kuuluuikin sanatarkasti ”Kalevala taikka Wanhoja Karjalan Runoja Suomen kansan muinaisista ajoista”. Kanteleensoitto, muinaisrunot ja jalonylväät valkotukkaiset shemeikat löytyivät täältä, kunhan saloja tarpeeksi taivallettiin Kuusamon korkeudelle asti. Tämä muinaisuus oli kuitenkin monisäräinen asia. Runonlaulajien syvin Karjala oli alueeltaan Vienaa eli vanhaa historiallista Bjarmiaa, kadonneen permalaisen heimon aluetta. Ja toisaalta runonlaulannan elävä todiste Larin Paraske oli taustaltaan inkeriläinen. Tutkija

Juhlapuhuja Juha Kuisma.

sanoo tässä kohtaa, että karelianistinen Karjala on romantisoitu kuva yhtenäisestä suomalaisesta menneisyydestä, jota ei ole koskaan ollut, ei edes kampaakeraamisella ajalla, huomautti Kuisma.

– Uusin suomalainen Karjala-kuva on sodassa menetetty Karjala, isovanhempien kontu ja kotimaa, perityn kaipuun kohde, jossa käki kukkuu, omenapuut kukkivat ja varhainen 1930-luvun niitokone raksuttaa ikuisesti. Tämä juuriltaan reväistyn evakkokansan kotimaa-kunta on pelkästään muistoissa ja mielikuvissa elävää, mutta tosiolevaa. Se on järkyttävän sateen tunnejuuri ja suu-
resti mykkää tietoa.

– Sen perii tähän karjalaiseen sukukuntaan ja sen kautta määritetty esimerkiksi suhtautuminen toisiin ihmisiin tai siihen, sekä se mitä asioita maailmassa pitää totena. Kun Eeva Kilpi sanoo ”Mie rakastin sinnuu ku Karjalaa” vain näihin sukuihin kuuluva tietää, mitä se tarkoittaa...

Kuisma sanoi havainneensa perineen

sen käsityksen, että oikea totuus on aina puhuttua.

– Siis se, miten asiat oikeasti ovat. On tärkeää ymmärtää, että mitkään kirjat, tutkimukset ja sanomalehdet eivät koskaan kerro täydesti sitä, miten asiat oikeasti ovat. Tämä koskee kaikkia asioita, mutta nimenomaisena esimerkkinä rajan taakse jäänyttä Karjalaa.

Harjoituksen vuoksi hänen mukaansa voisi myös asettua venäläisten asemaan ja kysyä venäläistä vastausta siihen, mikä heille on Karjala.

– Heille Karjala voi olla kirjatieto: mainittu Novgorodin muinoin verottama alue Laatokan-Äänisen suunnassa. Se voi olla neuvostoaikainen Karjalan autonominen tasavalta keskuspaikkanaan Petroskoi. Se voi olla isänmaallisessa sodassa ”vapautettu” Kannaksen alue. Suomalaisen on vaikea ymmärtää sitä ”pyhän venäläisen maan” kulttia, joka automaattisesti kattaa kaikki Venäjän/Neuvostoliiton alaisuuteen sodalla tai sopimuksilla joutuneet alueet. Voimme sanoa, että toistaiseksi suomalaiset ja venäläiset Karjala-myytit eivät kohtaa.

– Sakkolaan pakkosiirretyin ukrainalaisen mielestä mitään näistä Karjalaisista (ei edes venäläistä) ei ole. On vain suur-Pietarin reunaseutu, johon suurvaltapoliittikka on hänet sukuineen paitskannut ja jossa historia alkoi sananmukaisesti nollasta joskus 1940-luvulla.

Siirto neljännelle ja viidennelle polvelle

Kuisma loi myös katsauksen tulevaisuuteen: millaista voi olla se karjalaisuus, joka eläisi nyky-Suomessa neljännessä ja viidennessä polvessa, vielä silloinkin kun viimeinen suomalaisen Karjalan kasvatti on siirtynyt tuonpuoleiseen. Sitten kun muistajia ja kertojia ei enää ole.

– Tehdään pieni laskutoimitus. Jos Sakkolasta siirtyi Suomeen pyöreän luvun 6000 henkeä, voimme olettaa, että tästä määrästä 2000 oli niin nuorta, että he myöhemmin avioituessaan muodostivat Suomessa 4000 perhettä, joista 2,5 lapsen kertoimella laskien saadaan 10 000 vunuukaa, joilla siis oli sakkolalaisia isovanhempia. Nämä 10 000 ehtivät kuulemaan isovanhemmiltaan aitoja muistoja Karjalasta. Heille karjalaisuus

ei ollut ongelma vaan osa identiteettiä, se oli neljäsosa henkisestä ja geneettisestä perinnöstä. Moni heistä on käynyt suvun kontuja katsomassa ja heille jää nämä matkamuistot.

– Kun neljäs polvi taas avioituu, syntyy teoriassa 20 000 uuta perhettä, jotka saavat taas ehkäpä tuon tilastollisen 2,5 lasta, jolloin neljännen polven sakkolalaisia olisi jo 50 000 henkeä. He olisivat kuitenkin perineet kertomusten tasolla, edellisen polven heikenneen karjalaisen neljäsosan, mutta heillä itsellään on enää kahdeksasosa karjalaisista juurta. Vastaavasti laskien viidennen polven sakkolalaisten karjalaisuusaste on 1/16 eli pelkkä merkintä kirkonkirjoissa. Käy kuten suomalaisille Amerikan siirtolaisille kävi sadassa vuodessa USA:ssa, Kuisma totesi.

– Jos karjalaisuus ja sakkolalaisuus aikoo jatkua viidennen polveen, tarvitsee se jonkin sellaisen kulttuurisen muodon, joka ei edellytä polvelta toiselle jatkuvaa suoraa muistamista. Aivan käytännön yksityiskohtana: kolmannen polven karjalaisten tulisi tehdä valokuvakansion muotoisia matkakertomuksia tulevia polvia varten.

– Mutta takaisin asiaan: sopivan kulttuurisen muodon lisäksi viides polvi tarvitsee myös käyntejä Karjalassa ja Sakkolassa osana normaalia kanssakäymistä. On oikeastaan kolme vaihtoehtoa: (1) karjalaisuuteen keskittyvä kult-

tuurijärjestö, joka luonteensa takia olisi suppea; (2) Karjalan historiaan keskittyvä kansanomaisen tutkimusyhteisö, jossa olisi mukana myös venäläisiä Karjalasta kiinnostuneita tahoja sekä (3) Karjalan luontoon, lajistoon ja menossa olevaan ekohistorialliseen muutokseen keskittyvä työ, joka suorastaan edellyttää jokavuotisia kenttähavaintoja. Onhan Kannaksen ja Laatokan Karjala suomalaisin silmin suuri luonnonpuisto.

Juhlapuhuja muistutti, että karjalaisuus on muuttuva asia ja seuraavan 20 vuoden aikana muutos tulee olemaan nopeaa.

– Karjalaisuus on ihmiselle osidentiteetti muiden identiteettien eli samaisumisten joukossa. Sellaisena se on jatkuvasti rakentuva asia, jota tietoisesti ja tiedostamatta työsteetään. Liitot, järjestöt ja säätiöt voivat tuottaa tälle mielenmuodostukselle peilejä ja polttoainetta. Siksi mahdollisuus matkailia sukujuurilla on tärkeä asia.

Suomen valtiollekin Juha Kuismalla oli ehdotus:

– Suomalaisittain patsaat ja muistomerkit suomalaisen Karjalan ajalle on tehty ja pystytetty. Se suurin muistomerkki vielä puuttuu: Suomen valtion kustantama, parhain tutkijavoimin toteutettu suomalaisen Karjalan historia vuoteen 1944. Sille olisi lukijoita kolmella kielellä: suomeksi, ruotsiksi ja venäjäksi.

Historiikki kertoo toiminnan kulmakivet

Sakkola-Säätiön pitäjäjuhlilla julkistettiin myös säätiön 60-vuotishistoriikki. Työryhmä säätiön sihteeri Matti Naskalin johdolla on saanut kokoon lähes 100-sivuisen kirjan, jossa kerrataan säätiön perustamisvaiheet ja keskitytään eritoten viimeiseen hyvin toiminnalliseen kymmenvuotiskauteen. Tänä aikana on käynnistetty virallinen ystävyyskuntatoiminta Suomessa ja Venäjällä, perustettu Sakkola-Museo, avattu omat kotisivut internetiin ja saatu Sakkolalle heraldisesti hyväksytty vaakuna ja vihitty muistomerkkejä entisille kotikonnuille. Samalla säätiö on vaihtanut nimensä Suvanto-Säätiöstä Sakkola-Säätiöksi.

Historiikki kertoo myös Sakkola-juhlien pitopaikat, juhlaahan on vietetty säännöllisesti aina vuodesta 1949 alkaen. Samoin esillä on karjalaissäätiöiden välinen yhteistoiminta, ja tulevaisuuden suuntaukset.

Kirjan lopussa on myös muutama tyhjä lehti, jolle lukija voi kirjata omia ajatuksiaan ja vaikkapa kiinnittää sukunsa valokuvia.

Nelivärikuvien höystetyn historiikin on painoasuun saattanut Suvannon Seudun päätoimittaja Marjo Ristilä-Toikka. Historiikkia on saatavissa 10 euron hintaan, tilaa toimihenkilöiltämme.

Kahvi- kupin palaset tuliaisina

Urho ja Aune Kallonen olivat reissussa yhdessä poikansa Asko Kallosen kanssa. Kallokset ovat kumpikin syntyisin Sakkolasta.

– Perusporsaita ollaan, nauraa Aune Kallonen, joka on lähtöisin Ojaniemestä ja puolisonsa Urho Lapinlahdesta.

– Olin nyt matkassa kolmatta kertaa. Kyllä on ihana käydä katsomassa lapsuuden maisemia, niitä muistoja aina kaipaa, kuvailee Aune.

Hän on syntynyt vuonna 1934 ja Urho vuonna 1933. Aune oli siis viisivuotias, kun sodan jaloista tuli lähtö ensimmäisen kerran, toisen kerran kymmenen vanha.

– Kyllä minulla on muistikuvia jo ensimmäisestä lähdöstä talvisodan alta. Muistan kun vaatteita laitettiin hirveän paljon päälle, ja siinä sängyn laidalla odoteltiin lähtöä. Taivaanranta loimotti punaisena, se on syöpynyt mieleen.

Ensimmäinen evakkotie vei Halkivaahan ja Vesilahteen, Narvaan. Monien evakkojen lailla perhe palasi sitten takaisin kotikonnuille.

– Olin arka lapsi, ja muistan, miten jouduttiin kotona menemään maakuoppaan pommituksia piiloon.

Jatkosodan jälkeen perheen tie vei Keski-Suomeen Saarijärvelle. Aunen historiaan kuuluu myös aika sotalapsetna Ruotsissa. Kotiseutu Sakkolassa on edelleen rakkaana mielessä.

– Hiekkarannat ja näkymä Suvannolle. Kodin paikalla ei nyt ole mitään muuta kuin peltoa ja pähkinäpuita.

Sakkolan juhlatkelta löytyi myös ainutkertaisia tuliaisia.

– Siitä, missä oletin kodin keittiön olleen, kaivoin esiin kahvikupin-, lautasen-, ruukun- ja tiilenpalasia. Ne ovat

Idolsista ja monista muista musiikkitoimista tunnettu Asko Kallonen on myös sakkolaista sukujuurta. Juhlatkella äiti Aunen ja isä Urhon kanssa he asettuivat yhteispotrettiin kirkkomaalla jumalanpalveluksen jälkeen.

nyt hyvässä säilössä.

Karjalasta lähtöisin olevat kiurunkanuksetkin hän on saanut kukoistamaan nykyiselle kotipihalle Klaukkalaan – kullerot sen sijaan eivät ole menestyneet.

Kallosten tytär ei ole sattuneista syistä vielä Sakkolan matkalle päässyt, mutta pojanpoika Ville on isoisänsä Urhon kanssa siellä vierailut.

– Olisi nytkin varmasti lähtenyt mukaan, mutta on armeijassa.

Ensikertalainen veneili Suvannolla

Monet Sakkolan pitäjäjuhlat Suomessa kolunnut Reino Lemmetti Lempälästä kävi nyt ensimmäistä kertaa katsastamassa vanhempiensa kotikontuja Sakkolassa. Matkassa oli myös veljensä Rauno Lemmetti Mari-vaimoineen.

– Hieno reissu, täytyy lähteä toistekin.

Lemmettien vanhemmista Anna o.s. Naskali oli kotoisin Ojaniemestä ja isä Juho Lemmetti Petäjärveltä.

– Petäjärvellä ehdittiin vähän tutkailla Nuoranmäellä isän kotipaikkaa, Jukunmäkeä. Peruskiviä siellä vielä oli, muttei mitään rakennusta.

Ojaniemeen he eivät juhlatkan aikana ehtineet tutustua, mutta vesiltä käsin äidinkin kotimaisemista saatiin valokuvia.

– Vuokrattiin kuuden miehen porukalla vene Topi Laitisen avustuksella. Sudenhännästä sitten veneiltiin pitkin Suvantoa, ja saatiin kuvia muun muassa Lapinlahdesta ja Ojaniemestä. Hieno elämys, kommentoi Reino.

Ensikertalainen oli mielissään myös pysähdyksestä Viipurissa, jossa pääsi piipahtamaan legendaariseen pyöreään torniin ja kauppahalliin.

Nelikymppinen reissussa jo 18 kertaa

Neljissäkymmenissä oleva Jouni Koivisto Metsäkansasta laskee käyneessä kotiseutumatkalla Sakkolassa jo 18 kertaa, ja monesti hän on itse ollut matkan organisaattorina.

– Olen Kopperoisten sukua Haparaisista, isäni on hämäläinen. Karjalaisen sukumme kauimmaiset rekisteröidyt merkinnät löytyvät Käkisalmen läänin tuomiorekisteristä, jolloin vuonna 1675 on Sakkolassa asunut leskiemäntä Anna Kopperoinen. Samainen nimi on muuten seurannut suvussa, muiden perinienimien ohella, vuosisadasta toiseen.

– Itseäni reissaamiseen on innostanut sekä halu tutustua papan, mummon että muiden lähiomaisten synnyinseutuihin, sukututkimus, Sakkola-tutkimus, Sakkola-museotyöryhmän ja -säätien tehtävät, kivat reissuporukat ja kokemukset, summaa Jouni.

– Nyt oli matkassa äitini, vanhempi tätini, molemmat sisareni, nuoremman sisareni mies ja vanhemman sisareni poika, Etuahon-suvun nuorempaa polvea kaksi kappaletta; Leena Etuaho ja Pirjo Salminen, jotka olivat ensikertalaisia. Etuahot olivat Kopperoisten naapureina sekä Haparaisissa että myöhemmin evakkoaikana Kelhossa.

Sakkolan juhlatmatka oli Jouni Koivistonkin mielestä kiva ja siellä vallitsi hyvä

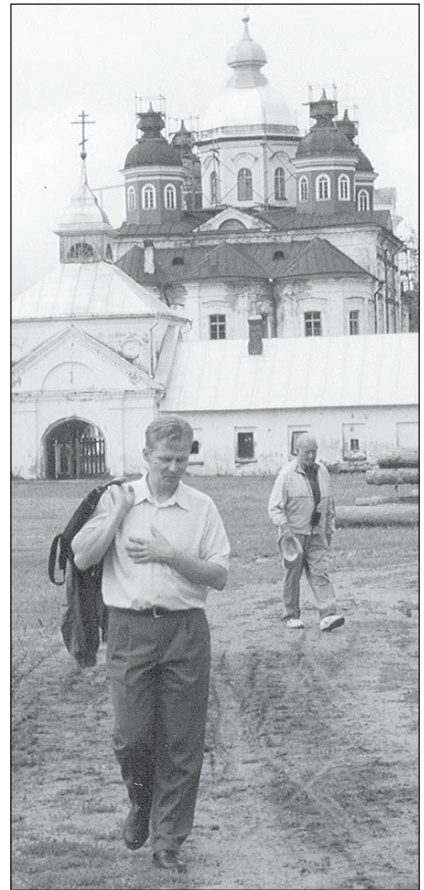
”Koko matkan onnistuminen on paljolti myös reissuporukasta itsestään kiinni ja hyvällä yhteishengellä selvittää kivasti.”

tunnelma.

– Kaiken kaikkiaan omassa bussissamme oli mukavaa ja puheliasta väkeä, ja kuljetus ja opastus oli kaikin tavoin ok. Oikein hyvät järjestelyt. Koko matkan onnistuminen on paljolti myös reissuporukasta itsestään kiinni ja hyvällä yhteishengellä selvittää kivasti, Jouni muistuttaa kokemuksesta.

Karjalaisuudessa hän kiittelee sitä, että ainakin hänen porukoissaan vanhemmatkin ikäryhmät ovat vielä virkeitä ja innokkaita reissaamaan.

– Heiltä tulee niin paljon paikallistietoa ja henkilöhistoriaa, että ei ehdi kaikkea oikein sulattaakaan. Ja koska olemme käyneet jo niin monta kertaa, niin meillä on aina runsaasti etukäteismateriaalia ”aloittelijoille”, että he pääsevät sitä kautta tunnelmaan ja jännittyneeseen matkan odotukseen. Matkan jälkeen muokkaamme taas lisää materiaalia valokuvista, matkalta ostetuista kir-

Jouni Koivisto Konevitsassa vuonna 2000.

joista, kartoista, kirjoituksista, kaikenlaisesta pienistä muistoista mitä on käteen tarttunut.

– Lisäksi meillä on aika aktiivista sukkukokoonntumistoimintaa, ja siellä puretaan koettua, nähtyä ja elettyä. Joka kerta löytyy aina ihan uusiakin lähtijöitä. Uskon, että karjalaisuus ei kyllä hevin kuole. Ei sitä nyt ihan arkipäivässä koko ajan tule ajatelleeksikaan, mutta tällaisilla reissuilla ja karjalaisten parissa alkaa selvemmin huomaamaan ja arvostamaan omien juurten merkitystä ja ilmenemistä omassa ja oman suvun elämässä.

Kuvassa ollaan lähdössä Sakkolan juhlatmatkalle aamuyöllä varhain. Vas Meeri Kopola (o.s. Kopperoinen Sakkolan Haparaisista), Sisko Koivisto (o.s. Kopperoinen Sakkolan Haparaisista), Eija Koivisto (Siskon vanh. tytär), Ville Mustanoja (Eijan poika), Reijo Matikainen (äiti Elsa Matikainen os. Etuaho Sakkolan Haparaisista).

Vesilahden Karjalaiset juhlii 60-vuotista toimintaansa

Vesilahden Karjalaiset ry:n syntysanat lausuttiin 7. syyskuuta 1947, kun kymmeniä karjalaisia oli kokoontunut maamiesten taloon pohtimaan oman yhdistyksen perustamista. Koollekutsujana toimi opettaja Matti Valkonen.

Talvi- ja jatkosodan jälkeen Vesilahteen siirtyi 509 henkilöä, 20 Karjalan pitäjäästä. Valtaosa tulijoista oli Sakkolasta. Omaa seuraa kaivattiin yhteydenpitäjäksi, tapahtumien järjestäjäksi ja karjalaisen perinteen ja kulttuurin vaalijaksi.

Ensimmäisessä johtokunnankokouksessa puheenjohtajaksi valittiin Yrjö Raaska, joka nyt 94-vuotiaana toimii edelleen Karjala-asioiden parissa ja on seuran kunniapuheenjohtaja. Varapuheenjohtajaksi nimettiin Matti Valkonen, sihteeriksi Lauri Lamppu ja rahastonhoitajaksi Arvid Heikkonen. Muut johtokunnan jäsenet olivat Viljo Paavilainen, Viljo Kurikka, Lempi Kekki, Aleks Virolainen ja Hilja Ryyppö, varajäseninä Eemil Lamppu, Yrjö Pulakka ja Juho Iivonen.

Yhdistyksen ensimmäisessä kokouksessa tehtiin myös päätös mennä kunnallisvaaleihin omana vaaliliittona, ja Viktor Ryyppö pääsi Vesilahden kunnanvaltuustoon vuonna 1948.

– Siitä lähtien ovatkin monet karjalaiset olleet aktiivisesti mukana niin kunnan kuin seurakunnan toiminnassa ja eri järjestöissä. Karjalaiset ovat olleet mukana vaikuttamassa moniin asioihin Vesilahden kehityksessä, toteaa Raaska.

– 2000-luvulla olemme osallistuneet myös Narvan Markkinoiden historialliseen kulkueeseen, onhan evakkojen asettumisella Vesilahteen ollut merkittävä vaikutus kunnan historiassa, toteaa yhdistyksen sihteeri Sirpa Himanen.

Ensimmäisen toimintavuoden aikaan karjalaseuran riveihin liittyi 71 jäsentä.

– Todellisuudessa väkimäärä on ollut paljon suurempi – monista perheistä oli tietävästi vain yksi nimetty jäsen, mutta monet perheenjäsenet kävivät mukana tapahtumissa, Himanen arvelee.

Tänä päivänä jäsenmäärä on lähes samoissa lukemissa, 61 henkeä.

Yrjö Raaska, Sirpa Himanen, Pekka Hinkkanen ja Kerttu Virolainen varmistivat 60-vuotishistoriikin tietoja karjalaseuran vanhoista pöytäkirjoista.

– Jäsenmäärä kävi alimmillaan neljissäkymmenissä, mutta parin viime vuoden aikana olemme saaneet taas uusia jäseniä. Oli sitten mukavaa, kun hiljattain yksi Vesilahteen muuttanut nuori nainen soitti ja kysyi, miten pääsee mukaan!

Seuran toiminta onkin avointa kaikille karjalaisuudesta kiinnostuneille. Nuorempaa polvea yritetään värvätä, ja innostaa myös lapsia vunnukkatoimintaan.

– Vunnukkatoiminta on karjalaisten perinteiden, leikkien ja tapojen välittämistä lapsille. Tärkeä osa toimintaa on perinteisten ruokien yhdessä tekeminen – varsinkin karjalanpiirakkatalkoot ovat olleet suosittuja.

Yhdistyksen puheenjohtaja Pekka Hinkkanen on mielissään, että esimerkiksi viime vuoden joulujuhlaan osallistui 45 henkeä. Kuusijuhla on vuoden perinteisiä tapahtumia, kuten itsenäisyyspäivän kunniakäynnit, jäsenten merkkipäivien muistamiset, sekä piirin ja liiton tapahtumiin osallistuminen.

– Talkoovoimaa tarvitaan esimerkiksi ensi kesän Karjalan Liiton juhlissa Tampereella. Ja olemme myös valmiit vuo-

rollamme järjestämään Sakkola-juhlat; niitähän on tähän mennessä vietetty Vesilahdessa seitsemän kertaa.

– Ensimmäiset oli vuonna 1952, muistaa Kerttu Virolainen, seuran kunniajäsen hankin.

Hän muistelee myös tarinailtoja ja iltamia, joita vuosikymmenten saatossa ehdittiin lukuisat järjestää. Esimerkiksi Virolaisen isossa tuvassa pidettiin monet tarinailat, samoin muun muassa Ryyppöllä, Paavilaisella, Teräväisellä, Hatakalla ja Nuoralla.

– Ja kun alkoi olla väen vähyyttä, laitoin meidän Tarjan autolla kiertämään kyliä ja kyytimään mummoja mukaan, Kerttu muistelee.

Pitkään ohjelmaan kuuluivat myös urheilukilpailut, niin kesän yleisurheilut kuin talven hiihdot. Suunnistuksessa seuraa edustivat usein Yrjö Raaska, Kauko Virolainen ja Asta Valkonen.

– Ja yhteisiä urheilukilpailuja, Suvantokisoja, järjestettiin yhteistyössä Lemmälän, Pirkkalan ja Punkalaitumen kanssa.

Vielä viime vuosina on leikkimielellä pidetty yllä myös kyykänheittotaitoja,

vaikka muuten erityistä urheilutoimintaa ei enää ole.

Vesilahden Karjalaiset ry on myös tehnyt kiinteää yhteistyötä pitäjässä toimineiden Petäjäjärven Marttojen ja Nuorisoseuran kanssa.

– Ruoka- ja piirakkakursseja pidettiin, ja kyllä niihin hämäläisetkin emännät tulivat oppia ottamaan, kertoo Kerttu Virolainen.

Kerttu Virolainen ja Yrjö Raaska muistavat monia sattumuksia vuosikymmenten varrelta. Yksi mieleenpainuva tilaisuus on petäjäjärveläisten häiden järjestäminen: kuvaelma esitettiin Ryyppön pihapiirissä 1960. Ville Kaarineva tallensi vauhdikkaan esityksen kaitafilmiille, ja siitä kopioitu versio nähdään nyt 60-vuotisjuhlilla.

Eräässä vaalitulaisuudessa Paavilaisella kuultiin tunnettuja nimiä, kun sekä Urho Kekkonen että Veikko Vennamo olivat paikalla puhumassa.

– Molemmat myös pääsivät eduskuntaan.

Entäpä millainen oli ilmapiiri, kun evakot saapuivat Hämeeseen?

– Auttamishenki vaihteli, mutta pääsääntöisesti vastaanotto oli hyvä. Esimerkiksi meillä kävi Jokipohjan isäntä sanomassa, että ei huoli ostaa toista hevosta, heiltä saa aina hevosta lainaksi, muistelee Raaska.

– Laukon kartanosta, joka joutui luovuttamaan paljon maata, ei kuulunut pahaa sanaa, että karjalaiset tulivat ja veivät maat. Laukosta saatiin apua, esimerkiksi pajassa seppä Nystedt jopa keskeytti muut työnsä karjalaisia auttaakseen, kertoo Pekka Hinkkanen kuuleensa.

– Ja kun reserviupseerikerho tarvitsi tarkkuusammuntaan automaattipistoolia, Laukon omistaja Haarla maksoi sen, jatkaa Raaska.

– Karjalaseura sai myös järjestää retkiä Laukkoon, Kerttu Virolainen lisää.

Lapset sopeutuivat uusille asuinsijoille ja heistä tuli ”kaksikielisiä”.

– Kotona puhuttiin karjalaa, mutta Söytingin kaupan kohdalla kieli muuttui hämeeksi kouluun mennessä, myhäilee Hinkkanen.

– Tokihan jotkut suupaltit karjalaisemännät ja -isännätkin joskus herättivät pahennusta äänekkäillä puheillaan, myöntää Raaska.

Oma lukunsa oli sotien jälkeinen tarvikkeiden hankinta uusien kotien rakentamiseen ja maatalouden koneiden ja

Vesilahden Karjalaiset ry:n 60-vuotisjuhla sunnuntaina 30.9.2007

Mikkelin päivän messu Vesilahden kirkossa kello 10.00.

saarnaa Harri Henttinen
liturgina Soila Simola
kanttorina Tiina Naukkarinen

Jumalanpalveluksen jälkeen kunnianosoitukset

sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä.

Vesilahden Karjalaiset ry:n 60-vuotisjuhlailaisuus

Vesilahden yläasteen auditoriossa 30.9.2007 klo 13.00.

Tervehdysten vastaanotto ja juhlakahvit kello 12.00. alkaen.

OHJELMA

Puhallinmusiikkia	Narvan soittokunta
Kotimaani omi Suomi	Yleisö ja Narvan soittokunta
Tervetulotoivotus	Vesilahden Karjalaiset ry:n puheenjohtaja Pekka Hinkkanen
Lasten tanssiesitys	Lempäälä-opisto, tanssinopettaja Jutta Wrangen
Historiaa sanoin ja kuvin	Vesilahden Karjalaiset ry:n sihteeri Sirpa Himanen
Musiikkia	Muusikko, erityisopettaja Rauni Rokka
Juhlapuhe	Teologian tohtori Hannu Kilpeläinen
Lausuntaa	Pirkko Bergius ja Katri Vattunen
Ansiomerkkien jako	
Tervehdykset ja vapaa sana	
Päätössanat	Vesilahden Karjalaiset ry:n kunniapuheenjohtaja Yrjö Raaska
Karjalaisten laulu	Yleisö ja Narvan soittokunta
Tilaisuuden juontaa	Satu Karvinen

laitteiden saaminen.

– Pulaa oli erityisesti nauloista ja semmenteistä. Kaikenlaisia konsteja keksittiin.

Edvard Raaskan kirjaamien muistelusten mukaan Vesilahteen olisi noussut evakkojen myötä 65 uutta kotia. Osa väestä hankki valmiit tai puolivalmiit asumukset.

Vuonna 1960 seura sai oman lipun, joka vihittiin käyttöön Karjalan Liiton 20-vuotisjuhlien yhteydessä Helsingissä. Jo aiemmin, vuonna 1955, paljastettiin Vesilahden kirkkomaalle Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki.

Vesilahden Karjalaisten 60-vuotisjuhlala vietetään sunnuntaina 30.9. Puheenjohtaja Pekka Hinkkanen kutsuu kaikki karjalaisuudesta kiinnostuneet mukaan

tapahtumaan.

– Koen, että meidän karjalaisuusjuurien on jokaisen vuorollaan haaste ja velvollisuuskin jatkaa toimintaa ja siirtää karjalaisuutta eteenpäin. Sitä työtä auttavat sukututkimukset, kyläkerhot ja -kirjat, Karjalan kotiseutumatkot ja niin seurojen kuin myös Karjalan Liiton aktiviteetit järjestää tapahtumia ja toimintaa.

Yhdistyksen johtokuntaan Pekka Hinkkasen ja Sirpa Himasen lisäksi varapuheenjohtaja Satu Karvinen, rahastonhoitaja Pirkko Penttilä sekä jäsenet Pirkko Bergius, Ritva Koski, Olavi Kuparinen, Tapani Pietilä, Mauno Karjalainen, Seppo Kurikka ja Toimi Virolainen.

Marjo Ristilä-Toikka

Yhteinen leiri Venäjällä asuvien inkeriläisten kanssa

Pietari – Rautu 17.-21.06.2007

Helsingissä kotipaikkaa pitävä Inkerikeskus järjesti yhdessä Pietarissa toimivan Sampo-keskuksen ja Metsäpirtti Seuran kanssa Tavoitteena menestyvä nuori -leirin kesäkuun puolivälissä.

Leirille osallistui kaikkiaan 15 henkeä; 3 nuorta Petroskoista, 3 nuorta Pietarista, Sampo-keskuksen johtaja ja valokuvaaja Pietarista, 2 Inkerikeskuksen sekä 5 Metsäpirtti Seuran edustajaa Suomes- ta. Suomalainen ryhmä lähti sunnuntai- aamuna Sibelius junalla kohti Pietaria. Matka tahtui mukavasti, rajan ylityskin kävi miltei huomaamattomasti.

Leirin aikana suomalaiset ja Venäjällä asuvat inkeriläis- ja karjalaisjuuriset nuoret tutustuivat toisiinsa, keskustelivat historiasta, selvittelivät asioita, jotka olivat yhteisiä molemmille osapuolil- le.

Esille nousivat myös ne asiat, jotka olivat synnyttäneet eroavaisuuksia eri

puolilla rajaa asuvien kesken. Venäläi- set halusivat kartuttaa suomen kielen taitojaan. He kaikki olivat opiskelleet jonkin verran suomen kieltä, joten lä- hes kaikki asiat pystyttiin selvittämään meille tutun kielen avulla.

Pietarissa tutustuimme Sampo-kes- kukseen Tatjana Bykova-Soittun johdol- la. Keskus sijaitsee Pyhän Marian kir- kon tiloissa. Saimme kuulla Wladimir Kokon selvityksen Inkerin historiasta.

Maanantaipäivä oli tarkoitettu myös Pietariin tutustumiseen. Aika vietettiin pääasiassa kauppakeskuksia kierrel- len ja ostoksia tehden.

Nastolassa asuvan Alinan ja Espoos- sa asuvan Saaran mielestä tämä päivä oli koko matkan antoisin. Heillä molem- milla on esipolvessa sekä Metsäpirttiin että Inkerinmaalle johtava linkki isovan- hempiensa kautta. Ensimmäisenä iltana tutustuimme kaupunkiin Neva-risteilyn merkeissä.

”Heillä molemmilla on esipolvessa sekä

Metsäpirttiin että Inkerinmaalle johtava linkki isovanhempiensa kautta.”

Tiistai-aamuna tutustuimme Olga Konkovan johdolla suomensukuisten heimojen kulttuuria esittelevään näyt- telyyn Antropologisen museon suojis- sa.

Upean näyttelyn takana olivat inkeri- läiset nuoret, jotka omin käsin olivat tuoneet kauniisti esille elämän eri vai- heita. Valokuvat olivat puhuttelevia ja korkeatasoisia. Puolilta päivin lähdim- me paikallisella pikkubussilla kohti Rau- tua. Ensin tutustuimme Levasovon hau- tausmaahan, jonne on haudattu kym- meniä tuhansia ihmisiä Stalinin vaino- jen seurauksena. Monta suomalaista nimeä tuli vastaan lyhyen kierroksen aikana.

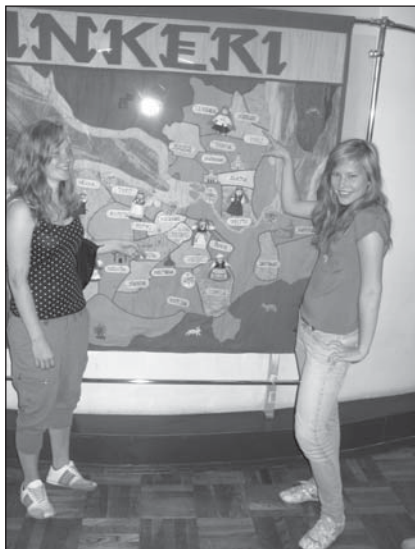
Matka Rautuun jatkui Toksovan ja Lempaalan kautta Raudun rajalle, Sir- kiänsaarelle ja sieltä Palkealan kautta Raudun keskusta.

Toksovassa pysähdyimme entisöidyn luterilaisen kirkon luo. Tänne johtivat Petroskoissa asuvan Vitali Pevgosen juuret. Valitettavasti emme päässeet si- sälle kirkkoon.

Tutustuimme vaskelalaisen runonlau- lajan, Larin Parasken, muistomerkkiin. Tie Lempaalasta Rautuun oli huonossa kunnossa. Matka ei tuntunut loppuvan lainkaan. Kun viimein pääsimme Rau- tuun, oli edessä lounaspaikan etsimi- nen. Vasta kolmannesta ravintolasta löy- tyi ruokaa 15 hengen nälkäiselle ryhmäl- le. Lounaan jälkeen siirryimme Raudun hotelliimme, Leinijärven kylään. Siellä vietimme yhteistä iltaa Pietarista paikal- le saapuneiden Eino Korpelaisen ja Tat-

Leiriläiset Metsäpirtin Neusaassa Taipaleen joen rannalla.

Saara (vas.) ja Alina Inkerinmaan kartan äärellä. Tytöt osoittavat kyliä, joista heidän mummonsa ovat kotoisin.

janan kanssa heidän vastatessa musiikista.

Keskiviikkona kiersimme Toivo Laidisen järjestämällä bussilla lähiseutuja. Ensimmäinen matka suuntautui Kiviniemeen. Siellä seurasimme koskenlaskua ja teimme ostoksia paikallisista liikkeistä.

Palasimme Rautuun Petäjärven kautta ja jatkoimme matkaa Metsäpirttiin. Metsäpirtissä tutustuimme entisen kirkon luona olevaan Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkkiin ja uudella hautausmaalla oleviin muistomerkkeihin.

Siistimme aluetta. Suruksemme totesimme sankarihautamuistomerkkin kohdanneen pientä ilkeävaltaa venäläisen tekstityksen kohdalta. Hautausmaan muistomerkkien äärellä keskusteltiin Inkerikeskuksen puheenjohtajan Irina Kapelianin johdolla esi-isien merkityksestä nykypäivän ihmisille, selvitimme, mitä yhteistä meillä molemmien puolien rajaa asuvilla on historiassa. Totesimme omien perheitemme juurien samankaltaisuuden.

Matkamme jatkui Koselan keskustan kautta Laatokan rannalle, Vorken rantaan. Päivä oli tuohon aikaan aurinkoinen. Rohkeimmat, Alina, Pirkko ja Kiril, uskaltautuivat uimaan.

Vorkesta siirryimme Neusaareen ja laskeuduimme Taipaleen joen rantaan. Täältä Saara näki isomummonsa (isänisänäidin) kotitänhuat eli Taipaleen kylän. Täällä Neusaareessa asui ennen

sotia myös Alinan mummo (äidinäiti). Paluumatka Rautuun oli edessä. Pysähdyimme Vaskelan koskella. Havaitsimme siellä suuren määrän uusia huviloita, joista ainakin yksi näytti jopa linnalta. Kävimme myös Vaskelan kylässä katsomassa maisemia, joiden äärellä Larin Paraske aikoinaan eli ja ammensi laulunsa.

Ilta vietettiin koulutuksen merkeissä. Irina Kapelian toimi koko leirin ajan pääkouluttajana. Pienissä ryhmissä yritimme ratkaista annettuja tehtäviä. Kukaan ryhmään valittiin aina edustajia sekä suomalaisista että inkeriläisistä. Koulutus koettiin mukavaksi tavaksi oppia uusia asioita ja erityisesti ilmaisemaan itseään. Tämä kommunikatiivinen koulutus koostui erityisesti monikulttuurisesta koulutuksesta, jossa yhtenä pääteemana oli kasvattaa ihmisiä sosiaaliseen kanssakäymiseen ja sen tuomaan itsetunnon kasvamiseen, mitkä luovat pohjan menestymiseen elämässä myös uusissa oloissa.

Torstai eli lähtöpäivä tuli yllättävän nopeasti vastaan. Aamu vietettiin koulutuksen merkeissä. Jälleen ole edessä ryhmätöitä. Kukin osanottaja sai kertoa positiivisia havaintoja kumppaneistaan. Lopuksi käytiin palautekeskustelua. Pikaista nautitun lounaan jälkeen oli kii-

re Raudun asemalle, josta siirryimme Pietariin vievään junaan. Pietarin Suomen asemalla vietimme vielä hetken, hyvästelimme toisemme ja pian oli edessä paluumatka junalla koti-Suomeen.

”Tavoitteena menestyvä nuori” -koulutusohjelma jatkuu venäläisten osalta vielä kahdella Suomessa pidettävällä leirillä. Näistä toinen keskittyy valokuvaukseen Kameraseuran avulla.

Matkasta jäi positiivinen mielikuva. Oli hienoa kokea samankaltaisuutta Venäjällä asuvien inkeriläisten kanssa. Leirille osallistuneet nuoret olivat reippaita, tervehenkisiä tulevaisuuden lupauksia. Heillä kaikilla oli vahvaa koulutusta takanaan. Heillä on elämä edessä.

Toivon, että tällainen yhteistyö voisi jatkossa kehittyä. Onhan erityisesti meillä entisen Käkisalmen läänin asukkailla ja koko Inkerin maalla yhteinen historia. Itse keskustelin moneen otteeseen nuoren Vitali Pevgosen kanssa tietotekniikasta ja matematiikasta. Hän on töissä Petroskoin yliopistossa. Meillä aika hupeni yhteisten asioiden äärellä.

Tästä leiristä löytyy lisää tietoa osoitteesta: www.metsapirtti.net/matkat/20070617/.

Kalevi Hyytiä

kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Leiri on päättymässä. Leiriläiset matkatavaroineen Raudun rautatieasemalla junaan odottamassa.

Mynämäen kirjaston Metsäpirtti-arkisto sai lahjoituksen

Kaikkialla Karjalassa on aina ollut vankka runon ja laulun perinne. Taipaleenjoen ja Laatokan rantapitäjässä Metsäpirtissä oli aikanaan tunnetuinpana Larin Paraske, näyttelijä Eeva Litmasen esiäiti, jolta on merkitty muistiin noin 1500 runoa sekä lukuisia sananlaskuja ja arvoituksia.

Sotavuosien jälkeen oli metsäpirttiläinen runontaitaja Helena Eeva, joka käyttämiensä salanimien takia tunnetaan paremmin sanoittamistaan lauluista, kuten vaikkapa ”Suopursu kukkii”, ”Jos helmiä kyöneleet ois”, ”Kulkuriveleni Jan”, ”Lasten liikennelaulu”. Kaikkiaan häneltä on noin 150 levytetyn laulun sanoitusta ja lukuisia runoja vielä lisäksi.

Sunnuntaina 12.8. oli Mynämäellä tämä runon ja laulun perinne vahvasti läsnä. Sisarukset Ritva Innala ja Raita Karpo olivat jo aikaisemmin ilmoittaneet saapuvansa syksymmällä lahjoittamaan tuottamansa kirjan ja cd-levyn Mynämäen kirjastossa olevaan Metsäpirtti-arkistoon. Tulivatkin jo nyt, mustiin pukeutuneina. Sisarukset olivat tulleet Mynämäelle saattamaan serkkuaan, Helena Eevan veljenpoikaa, Jooseppi Eevaa viimeiseen lepoon.

Ritva Innala on koonnut vasta ilmestyneeseen kirjaansa ”Amanda” sekä sukunsa lähihistoriaa että Metsäpirtin

Lahjoituskuvassa Ritva Innala, Marjatta Martelius, Raita Karpo, Niilo Kiiski ja Aila Martelius-Mäkelä.

Koselassa syntyneen äitinsä Amanda Marilan, omaa sukuaan Tuokko, kauniita ja koskettavia runoja perheestään, suvustaan, Karjalasta, Metsäpirtistä. Runoja on paljon, vaikka Ritva kertookin äidin kerran tilausrunoa pyytäneelle tyttärelleen sanoneen: ”Runoa ei tehdä. Se syntyy!”

Karjalan satakieleksikin mainittu Raita Karpo lahjoitti arkistoon cd-levynsä ”Karjalaan takaisin!”. Levyllä on 12 Raitan kaunista laulua, yhtenä joukossa tietenkin varma silmäkulman kostuttaja ”Laps’ olen Karjalan”.

Ritvan kirjan ja Raitan levyn ottivat vastaan Turun seudun Metsäpirttiker-

hon ja Metsäpirtti-arkiston puolesta Aila Martelius-Mäkelä, Marjatta Martelius, Niilo Kiiski ja Markku Lemmetti. Lahjoitukset säilytetään ja ovat luettavissa ja kuunneltavissa, ehkä lainattavissakin, Mynämäen kirjastossa olevassa Metsäpirtti-arkistossa. Mynämäen kunnan kirjastonsa tiloista antamassa arkistuhuoneessa on koottuna runsaasti entiseen Metsäpirttiin ja laajemminkin Karjalaan liittyvää aineistoa, varsinkin kirjallisuutta, karttoja, muistelmakirjoituksia ja -äänitteitä, muistoesineitä, valokuvia ja sukututkimuslähteitä. Arkistoon voi tutustua kirjaston aukioloaikoina.

Karjalaista ruokaperinnettä: Omenapiirakka

Kesä on vaihtunut syksyksi. Luonto on jälleen lahjoittanut meille monenlaisia marjoja, joita on nautittu tuoreina ja säilötty eri menetelmin talven varaksi.

Nyt on omenien vuoro, keitellään hilloja ja mehuja. Syödään sellaisenaan ja valmistetaan erilaisia ruokia ja piirakoita. Tässä vanha karjalainen omenapiirakan resepti. Voidaan tarjota jälkiruokana tai kahvin kera. Jäätelö kruunaa annospalat.

Ohje:

3-4 omenaa, keskusta poralla pois, samoin kuoret.

1,5 dl kauraryynejä

1 dl vehnä jauhoja

1 dl sokeria tai 0,5 dl sokeria

ja lisäksi makeutusainetta

1 dl öljyä

0,5 dl pätkinöitä

Voitele uunivuoka. Laita kuutoidut omenat vuoaan pohjalle, ripsauta hieman kanelia omenien päälle. Sekoita muut aineet keskenään ja kaada omenapalojen päälle. Paista 225 asteessa 20-25 minuuttia. Omenapiirakka maistuu sekä kuumana että kylmänä.

Omppurikasta syksyä toivottelee

Raili Leino (Kopperoinen)

Haparainen (Halikko)

Terveisiä lomalta!

Vaikka väittävät, että yhtä lomaahan eläkeläisen elämä on! No ei se useinkaan siltä tunnu. Mutta nyt kun olen kaukana oman lattian villakoirista ja oman tietokoneen peleistä, niin aah miten olenkaan lomalla!

Tein toisen kerran asunnon vaihdon ystävien kanssa. He asuvat kodissani Helsingissä ja ajavat autoani ja minä taas pidän huolta heidän kotonaan heidän kissastaan täällä Britanniassa, Thames-virran varrella. Vaati vähän rohkeutta ja valmisteluja ryhtyä tähän ensimmäisen kerran. Piti katsella kotia ulkopuolisen, ulkomaalaisenkin silmin ja koettaa saada se ”luovutettavaan” kuntoon.

Hyödyllistähän se oli tälläkin kertaa. Tuli pestyä ja kyllästettyä parvekkeen trallit ja kalusteet. Tuli etsittyä muutama hukassa ollut paperi kuten sähköpostin koodi ja niin edelleen.

Nyt kun brittiläinen elämänmuoto on palautunut mieleen, suhtaudun asiaan jo rennommin. Kyllä Anne kestää minun elämäni muodon. Saattaa se olla hänestä jopa eksoottista. Uusi ympäristö

herättää uusia ajatuksia ja sen jälkeen oman kotinsakin näkee kuin uusin silmin.

Muutoin elämänmuutos on nykypäivänä melko pieni. Sähköposti sekä tekstiviesti toimivat ja televisiossa pyörii tuttuja sarjoja. The Timesissä oli jopa uutinen Suomesta: britti-neito oli löytänyt arkeologisissa kaivauksissa 5000 vuotta vanhan ”purukumin”. Uutisen kärki taisi olla se neito. Jutussa ei mainittu paikkakuntaa, missä löytö oli tehty, Suomessa kuitenkin. Hesarin netti-uutisissa presidentti Koivisto vakuuttaa, ettei Venäjä koskaan tarjonnutkaan Karjalaa takaisin! Sitä ei kerro, tuliko kysyttyä.

Miten lomaileva kissanhoitaja sitten viettää aikaansa? Lukee ensiksi kirjahyllystä löytämänsä Paul Wainemanin 1907 julkaistua matkakertomusta Suomesta. Ja sen jälkeen lukee englantilaisen lady, Annie Margaret Clive Bayleyn matkakuvauksia vuodelta 1895!

Kumpikin kirjoittaja on paneutunut tehtäväänsä huolella ja tutustunut maahan perusteellisesti sekä käyttänyt matkusteluunsa huomattavan paljon aikaa. Annien kirja on sikäli kiinnostavampi, että hän kuvaa siinä myös käyntiään Sakkolassa ja Metsäpirtin Vaskelassa.

Annie on lähtenyt matkalle Porvoosta rouva Neovuoksen kanssa. Monenlaista kaunista ja jopa kummallalista he näkevät ja kokevat matkan aikana. Kaikkialla ihmiset ovat hänestä hyvin ystävällisiä. Vuoksen rannalla naiset nauttivat ikimuistoisen, juuri virrasta nostetusta lohesta valmistetun aterian seuranaan kalastajan koira ja utelias lehmälauma.

Historia konkretisoituu kummasti, kun Anne kertoo miten Paraske tuli ottamaan heitä vastaan ja innokkaasti haalaamaan, kun he saapuivat Sakkolaan. Vaskelassa Parasken tupaan ahtautuu suuri joukko naisia niin että happi uhkaa loppua, kun ikkunoita ei voi avata.

Silloi Annie keksii pyytää naisia tanssimaan! Keskenäisessä ladossa naiset tanssivat sydämensä kyllyydestä. Pelloilta palaavat miehetkin liittyvät joukkoon, kun tanssissa on miesten vuoro.

Miten löysin tällaisen arteen? Kiitos siitä Maire Saariselle ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran nettisivuille. Siellä yhden runon alaviitteessä tämä kirja mainitaan. Oli seillä paljon muutakin mielenkiintoista, mutta siitä tuonnempaa.

Ilmi Pesonen

Metsäpirttiläiset mukana Laihian Karjalaisten ja Vaasan Karjalaseuran kyykkäillä

Vaasan Karjalaseuralla ja Laihian Karjalaisilla on jo monivuotiset perinteet yhteistoiminnasta eri alueilla: yhteisiä matkoja kesäjuhille, yhteisiä joulujuhlia, teatterimatkoja yms. Näin kesäaikaan, kun molemmissa seuroissa on viime vuosina herätty uudelleen harrastamaan kyykän heittoa, niin silläkin alueella on kerran kesässä vierailtu toisissaan.

Niinpä Laihian Karjalaisten puheenjohtaja nyt oli kutsunut keskiviikkoillaksi 25.7. vaasalaiset kyykän merkeissä Laihialle, Hulmin koulun kentälle. Siellä olivat seuran naiset laittaneet pöydän koreaksi ja miehet puolestaan piirtäneet kentät sekä miehille, että naisille valmiiksi. Alkukahvittelujen jälkeen päästiinkin

sitten itse asiaan, joukkueiden muodostamiseen. Leppoisan, ”ei tosissaan kilpailun” merkeissä muodostettiin sitten sekajoukkueet siten, että sekoitettiin molempien seurojen ihmisiä keskenään. Näin naisten joukkueeksi muodostui ”Metsäpirttiläiset” vastaan Jaakkima / Lumivaara / Uukuniemi, molemmissa kaksi naista vahvistettuna yhdellä miesveteraanilla. Myös miesten joukkueissa nämä samat lähtöpitäjät esiintyivät vahvasti..

Metsäpirttiläisethän tulivat Laihialle talvisodan aikana, ja monet eivät enää päässeet takaisin kotiseudulle jatkosodankaan aikana. Laihialaiset ovat kyllä saaneet myös pari ”ei-karjalaisjuuris-takin” heittäjää harjoituksiin mukaan.

Puolipilvisen päivän jälkeen saatiin illaksi kaunis, auringonpaisteinen ilma ja näin puitteet leppoisaan yhdessä-oloon olivat mainiot. Heittopisteitä ei laskettu eikä tuloksia kirjattu, vieraskirjaan kuitenkin tuli ”kuittaukset” yhdeksältätoista henkilöltä. ”Puoliajalla” emänniltä riitti vielä toisetkin kahvikupposet ja sitten vielä annettiin kartoille ja kyykille kyytiä. Parin tunnin jälkeen kerättiin kampeet kasaan ja kuultiin infoa Pohjanmaan piirin tulevista kyykkäkilpailuista. Vaasan Karjalaseuran puheenjohtaja Kari Rapo esitti kiitokset mukavasta illasta ja sitten suunnitettiin takaisin kotia kohti. Ensi kesänä sitten taas Vaasassa...

Niilo Rissanen

Käynti kotiseudulla Vuoksella

Vuoksela-Seuran toimintaan sisältyy kesäisin myös kotiseutumatkailutoimintaa. Tämänvuotisen tapahtuman ajankohta oli heinäkuun lopulla. Nelipäiväisen matkan yhden päivän ohjelmaan sisältyi myös osallistuminen Sakkola-juhlallisuuksiin. Matkalaisina mukana oli vuokselaisten lisäksi myös sakkolalaisia. Seuravassa matkavaikutelmia ja kokemuksia matkanjohtajan vinkkelistä katsottuna.

Seuratoiminnan kannalta matkasuunnittelu alkoi jo edellisen vuoden lopulla ottaen huomioon edellisten matkojen sisällöt ja matkalaisten antamat palautteet. Mielipiteet ja toiveet matkan kestosta vaihtelevat kolmen ja neljän päivän kesken. Matkan rasittavuus, terveytilanne, ikä ja henkiset voimavarat asettavat omat rajoitteensa. Tätä taustaa vasten kolmen päivän matkatoiveet ymmärtää. Toisaalta ottaen huomioon, että kaksi päivää menee matkustamiseen, toisten mielestä kaksi päivää tuntuisi tarpeelliselta olla myös paikanpäällä. Eräs rajoittava tekijä Vuokselaan osalta on tieolosuhteiden jatkuva huononeminen. Linja-autolla meno onnistuu vain Uudenkylän keskustaan eli pitäjältä jää näkemättä merkittävät maisemat. Erityisesti kirkolle ja hautausmaalle pääsy onnistuu vain paikallistaksikuljetuksin. Tänä vuonna kylläkin kirkon suuntaan ns. Pulkkilan tiehaarasta Lehtolan ohitse tietä oli tasoitettu ja suurimpia kiviä oli kaivettu ylös. Virkkilästä kirkolle päin mentäessä tuli vastaan teloin varustettu kaivinkone itse työn ääressä. Nähtäväksi jää miten hyvää tietä ollaan tekevässä. Tuleeko tasoituksen jälkeen sorastusta; nyt tasointityö on tehty siten, että tasointumaat on siirretty tien reunoille estäen tielle tulevan veden poistuminen. Työ on aloitettu ja toivotaan jatkossa linja-autokuljetuksen onnistuvan myös kirkonmäelle.

Mieleeni on tullut jatkossa ajatus, pitäisikö alkaa tehdä matkoja pienemmällä porukalla kohdistuen matkat esimerkiksi tiettyyn kylään.

No itse matkasta seuraavaa:

Meno- ja paluumatkalla vallitsi hurtti huumori naapuripitäjäläisten kesken. Li-

sämausteen antoi rovasti Leena Repo, joka erityisesti Viipuri-tietoiskuillaan jakoi tietoa itse Viipurista ja sen hautausmaista.

Matkamuodollisuudet rajalla Vaalimaalla koettelivat. Useamman tunnin odottelu koetteli hermoja. Erityisesti harmitti erään suomalaisen linja-autofirman bussit, jotka tekivät paluumatkalla ”oharin” Vaalimaalla. Firman nimi jäi monen matkustajan muistiin.

Matkanjohtajan vinkkelistä katsottuna annan erityistä arvoa bussinkuljettajalle. Jo useana vuonna on ollut turvallista olla matkalla, jossa bussi on luotettavassa kunnossa ja sitä kuljettava ammattitaitoinen ja asiakaspalveluhaluinen matkalaisista huolehtiva kuljettaja. Keijo Rönkkö huolehti meistä matkalaisista ja myös autokahvittelusta. Kotikyliltä palattaessa väsyneinä ja hikisinä takaisin autolle tai Laatokan ilta-ajelun yhteydessä, kahvi, tee tai kaakao maidon kera tai ilman maistui hyvältä. Useamman vuoden kokemuksella ymmärsimme toisiamme ja monasti ei tarvittu sanoja, vain katsekontakti riitti viestiksi.

Majoittuminen Green Villageen sujui ongelmitta. Varustelutaso oli riittävä ja

palaute positiivista. Hotellialueeseen kuului myös uimaranta runsaan kilometrin päässä Suvannon rannalla. Moni kävi vilvoittelemassa matkapölyt tai aamu-unet silmistään hienon hiekkarannan maisemissa. Toisena päivän tutustuttiin kotikylille Vuokselaan kukin omien päätöstensä mukaisesti. Bussi ja kaksi paikallistaksia olivat kulkuvälineinä. Paikallistaksitilaukset hoidin tekstiviestitilauksin vanhaan tapaan. Asia hoitui kiitettävästi ja kohtuuhintaan.

Alholan suuntaan tutustui Teuvo Vanhanen porukoineen. Loppuporukka meni kahdella paikallistaksilla kirkolle ja Päiväkirven maisemiin. Virkkilässä ei ole yhtään taloa jäljellä. Piha-alueita on tunnistettavissa entisten puutarhojen osoittamilla paikoilla. Omena- ja kirsikkapuut, sireenit, ruusut ja angervot ovat edelleen voimissaan. Suussa maistuivat punaiset kirsikat ja ahomansikat. Kaunis luonnonkukista tehty kukkavihko syntyi ryhmätyönä Virkkilän maisemista sankarihaudan muistomerkillä. Lyhyt muistohetki entisellä sankarihautausalueen vuonna 1995 paljastetulla muistomerkillä. Ebba Penttilän muistosanat ja kukkavihon lasku muistomerkillä laulun myötä herkistivät mielen.

Itaruokailuun menossa 27.7.2007 Green Villageessä.

Lammasniemen hautausmaa vapaussodan muistomerkkeineen oli myöskin saanut olla rauhassa. Alueiden hiljaisuus ja luonnon aidot äänet viestivät kaipuuta menneeseen.

Alkupäivä oli aurinkoinen, mutta puolenpäivän aikaan tumma ukkospilvi nousi Valkjärven Oravaniemen suunnasta ja kasteli matkaajat. Oli siinä kokenusta kävellä parimetristen mesiangervojen ja pitkän leikkaamattoman heinäpellon läpi. Piknikruokailu luonnon helmassa Ebba Penttilän (o.s. Selonen) kotitalon perustuksilla maistui. Käynti Pähkinäsaaren v. 1323 rauhankivellä Vuoksen rantamaisemissa oli osalle uusi elämys. Villi luonto ympärillä ja suurten sorkanjalkien möyrimässä maastossa loi omaa jännitystä. Villisikoja on alueella jäljistä päätellen. Matkan kohokohta, käynti kotikylällä oli takanapäin itse kunikin kohdalta ja päivällinen maistui.

Matkalla mukana olleet Ulla ja Venla Vulli kertoivat iltakävelyn yhteydessä majoitusalueen maisemista. Aluehan on heidän entisen kotitilansa maita. Heillä oli painettu teksti sekä suomeksi että venäjäksi osoittaen nykyisille asukkaille heidän historiatiedot alueeseen. Tekstiä näyttämällä heidän kulkua alueelle ei estetty. Olimme ilman heitä aiemmin yrittäneet tutustua alueeseen ”koinean rautaportin” taakse, mutta vartiomies esti meidän aikeemme.

Kolmantena päivänä oltiin juhlamiehellä sakkolalaisten keskuudessa Sakkolan kirkolla ja Kiviniemessä.

Päivällisen jälkeen päätettiin lähteä ilta-ajelulle Rautuun, Metsäpirttiin ja edelleen Laatokan rantaan. Iltayhden-toista aikaan oltiin takaisin majapaikassa.

Neljannen päivän aamuna oltiin varhain liikkeellä. Osa pakkasi tavaroitaan ja osa katseli kauniita majapaikan istutuksia. Aamupalan jälkeen oltiin valmiit paluumatkalle. Viipuripysähdyksen jälkeen päästiin erinäisten kontrollien ja odotusten jälkeen takaisin kotisuomeen. Kotimaani on Suomi -laulun myötä.

Matkani päättyi kello 23 maissa Tampereelle matkan päätepisteessä.

Sain uusia tuttavuuksia ja paljon lisätietoa entisen kotiseutumme historiaa koskien. Kiitos kaikille mukana olleille.

Taisto Virkki

Rehevää ja kaunista Sammutselän rantamaisemaa Vuoksela.

Syksy saapuu ...

Tätä juttua kirjoittaessani elokuun viimeisenä sunnuntaina säätila on muuttumassa viileämpään ja sateisempaan suuntaan. Luonnossakin on havaittavissa muita syksyn merkkejä kesäkukien loiston vähentyessä. Toreilla liikkuessa marja-, sieni ja omenasatoa on tarjolla erilaisten puutarhatuotteiden muodossa.

Vilkas kulttuurikesä on takanapäin ja kukin meistä elää lähimuistojen parissa. Nyt alkaa olla aikaa katsella kesäkuvia ja videokuvauksia. Pientä vipinää on aiheuttaen joillekin myös ”digi”-vouhoitus, jota koskevaa viestintää on ollut pakko kuunnella kyllästymiseen asti.

Kesän eräänä kohokohtana oli kotiseutumatka Vuokselaan. Käynnin ajoitus Sakkolajuhlien ajankohtaan ja osallistuminen itse juhlatapahtumiin toi laajempaa näkökulmaa matkan sisältöön. Juhlsta ja matkoista löytyy tarkempaa tietoa muualta tästä lehdestä.

Onnittelten 60-vuotiasta Sakkola-Säätiötä ja hyvin suunnitellusta ja läpivie-dyistä juhlatapahtumista.

Seuramme syystoiminnan tärkein tavoite on saada päätökseen SOTIEMME VUOKSELA-matrikeltyö. Tällä hetkel-

lä voidaan todeta, että teoksen kannet on suljettu ja vuosien tekemän työn tuloksena aineisto on valmis; mitään ei enää lisää laiteta eikä myöskään mitään oteta pois. Alkusyösyn aikana erikseen ilmoitettavana ajankohtana on matrikelin julkistaminen edessä ja ennakkotilausten toimittaminen tilaajille.

Viime numerossa sivulla 15 oli seuran toimintasuunnitelma vuodelle 2008. Mielestäni siinä on paljon hyviä tavoitteita, joiden saavuttamiseksi seuran hallituksen jäsenille riittää pohtimista. Nykyisten toimintatapojen kriittinen läpikäynti on paikallaan ja miten saataisiin aktiviteettia lisättyä on pohtimisen arvoinen asia. Miten vuosien saatossa vapaaehtoisen talkoohenkisen toiminnan jatkuvuudelle saataisiin uusia tekijöitä mukaan. Ei ole helppo tehtävä, mutta uusin tuorein ajatuksin ja sähköisin viestimin toivoisin tähän löytyvän ratkaisuja. Toivoisin myös, että jokainen vuosia mukana ollut henkilö pyytäisi seuratoimintaan mukaan nuorempia ihmisiä lähipiiristään ”kädestä pitäen” opastaen. Meillä ei ole varaa epäonnistua tässä uudistumistehtävässä.

Olen saanut viime vuosien aikana paljon kontakteja ja vuoksela-asiaat ovat lisääntyneet huomasti.

Kiitos siitä kaikille. Joskus tuntuu siltä, että toimiminen monella rintamalla ei jätä aikaa riittävästi syvälliseen tutkimiseen. Mielenkiintoisia asioita kulkee rinnakkain ja harrastus vie joskus liian tiukan vääntöön ja omien akkujen lataus-tila ei tahdo riittää.

Hyvää syksyn aikaa ja puhalletaan yhteen hiileen!

Taisto Virkki

Elämän evakkona Kannaksella

Laatokan rannalla oli villiä menoa; pullisteltiin Karjalan vaakunan malliin! Kuvat Taisto Virkki.

Viides Karjala-matkani oli kuin morsiamen onnea tuova hääasu: jotain vanhaa, jotain uutta, jotain lainattua ja sinistä. Vanhaa olivat muutamat rakkaat tutut muistikuvat edellismatkoilta ja samat ihanat Kannaksen maisemat. Vanhaa oli myös rajalla kököttäminen ja odottaminen. Tuttua oli myös turvallinen ja huolehtiva Keijo-kuljettaja ja kilkattava auto.

Uutta Vuokselan kotiseutumatkaslla olivat uudet matkakumppanit, jotka tuntuivat heti tutuilta. Se juuri on sitä myyttistä karjalaisuutta. Täällä matkalla oli uutta myös, että lauloimme vähemmän kuin ennen. Tämä selittyi sillä surullisella erilaaisuudella, että monien matkojen rakkaat laulavat ihmiset olivat kanssamme varmasti ajatuksissamme, mutta eivät enää olleet laulua aloittamassa. Tarkoitan Väinö Ryypöä ja Liskin

Veljeksiä, Suloa ja Tenhoa. Mieleeni laski apeus, kun kuulin veljesten poismenosta. Väinö-tietopankin lähtöä onkin jo ehditty surra. Uutta oli myös upea majapaikkamme Green Village, vain muutama asia mainitakseni. Sinistä... no, sitä tähän oli ja vaikka minkä väristä! Oli Suvannon sineä, Vuoksen sineä Vuokselan kirkkorannassa ja Laatokan sinä, jota saimme ihailla ja koskettaa ilt-

retkellämme. Sinisenmustaa näkyi taivaalla useampaankin kertaan, eikä se vaan pelotellut, vaan vettä todella tuli melkein enemmän kuin taivaasta mahtui niin Päiväkiveläis- kuin Alholaretke-läistenkin niskaan ja saappaisiinkin! Ja entäs sitten lauantaina Sakkolajuhlassa Kiviniemessä! Nuo ikuiset optimistit karjalaiset kun ulos hienon juhlan ensi rakensivat! Kyllä kastuttiin! No kesähän kuivaa, minkä kasteleekin, ja Keijo tarjosi kahvia läpimärille kyytiläisilleen, kuten lotat ennen vanhaa evakkoille kuumaa kauravelliään, kriisiavuksi. Juhla taas siirrettiin sisätiloihin, kuten varmasti lehdessä toisaalla kerrotaan. Lämmin kiitos sakkolalaisille kauniista ja lämpimistä juhlista Sakkolan kirkkomäellä ja Kiviniemessä.

Mainitsin, että haikeus tuli yhdeksi matkakumppanikseni. Se säilyi koko matkan ajan. Tutkistelin itseäni ja tuota tunnetta. Tunsin itseni evakoksi täällä Kannaksellakin. Useimmat ovat evakkoja kanta-Suomessa, täällä kotonaan. Näin varmasti eniten tunsivat Vullin sisarukset, jotka olivat konkreettisesti Green Villagessa entisen kotinsa piha-
maalla ja laiturilla! Siksi kait he kutsuivat meidät kaikki huoneeseensa
iltakahville! Kiitos, mahduimme hyvin

ja tarjoilut maistuivat. Monella on rak-

kaita omakohtaisia muistoja. Monelle ovat vanhemmat kertoneet kaipaustaan purkaen paikoista ja entisistä ajoista. Itselleni on kuva Karjalasta ja Vuokselasta muodostunut oikeastaan vasta viiden viimeisen vuoden aikana. Paikojen ja ihmisten nimet ovat vasta nyt muistuneet mieleen: tästähän äiti tai isä puhuivat keskenään tai vierailleiden karjalaisten kanssa. Ei alle 12 vuotiasta kiinnostanut aikuisten asiat. Sitten kuoli isä-Viljami, se puhelias osapuoli, ja puheet loppuivat. Melkein kateutta tunsin, kun monet olivat saaneet tietonsa omilta vanhemmiltaan. Minä olen muodostanut oman Karjala-käsitykseni siis vieraiden puheitten mukaan, myyttien mukaan, kuten päiväjuhlan ansiokas juhlapuhuja Juha Kuisma sanoi. Hän toi minunkin tuntojani esiin puheessaan. Haikeuteni koki täyttymyksensä juhlassa. Kun ”Laps olen köyhän kauniin Karjalan” laulu kajahti, patoutuneet vedet pääsivät valloilleen. Antaa tulla vaan, ajattelin. Olin oikein odottanut itseltäni lupaa itkeä koko matkan ja sain nyt! Sitten Evakon laulun aikana tyhjjeni loput kyynelvarastosta, ja ai mahoto ku tul hyv olla.

Kyllä karjalaisena on hyvä olla, saa

itkeä ja nauraa niin paljon kun ikinä huvittaa!

Yllätysretkellä lauantai-iltana Rautuun ja Metsäpirttiin tuli ostettua yhden kyläkaupan ryynivarastot

ja vallattua Laatokka takaisin ilta-auringossa kahlaamalla ja kuvaamalla. Tuli ihailtua paikallisen miehen kalaonnea Vaskelankosken rannalla ja ihanaa kesäyötä Kannaksella. Laulettiinkin!

Seuraavana aamuna kamat kasaan ja menoksi! Sitähän se on, evakon elämä, taas lähetää! Kaikilla maanosilla tallanneena tunnen olevani kotona kaikkialla, enkä missään.

Matkan jälkeen kävin Lean ja Leilan ansiosta äiti-Almaa haastattelemassa Forssan Raikonmäessä. Alma Haakanan (o. s. Virkki) lapsuusmuistot ovat Vuokselan Uudenkylän Mörölästä ja evakkoon hän lähti Alholasta. Matkalla oli myös jälkipolviaan opastamassa Teuvo Vanhanen Alholasta. Mukana hänellä oli ensikertalaiset, kaksi tytärtään, toisen tyttären mies ja poika.

Virkkilän, Vuokselan kirkon ja Päiväkiven maisemiin tutustui erityisellä tarkkuudella Juhalan Terttu (o s. Liski) tyttärensä ja vävynsä kirjatessa muistiin paikkoja.

Tiedän taas paljon enemmän, edes jonkun kertomana myyttejäkö? Tuskin vain. Nämä vielä muistajat ovat kultaa-kalliimpia.

Kiitos rakkaat karjalaiset ja ”uuskarjalaiset” matkaseurasta!

Nähdäänhän taas?

Rannan Joskan Viljamin tytär
Marjatta Juvonen
nykyään Toivonen

Green Villagen majoitusalueen läheisyydessä oli kiinnostuksen kohteena komea rautaportti. Vas. Esko Hartikainen, Teuvo Vanhanen, Anne ja Lauri Hartikainen, Irma Vanhanen-Nuutinen, Marjatta Toivonen, Raili Hellsten ja Marjatta Jokinen.

Wanhoiden muistitietojen keräystä

Massiivisen luonnonkiven juurella 27.7.2007 Ebba Penttilä, jonka lapsuuskoti sijaitsee noin puolen kilometrin päässä.

Suomen itäraja määriteltiin ensimmäisen kerran virallisesti vuonna 1323 Pähkinäsaaren rauhassa. Ruotsin ja Novgorodin välinen raja jakoi Karjalan kannaksen kahtia.

Suomenlahdesta lähtenyt raja kulki läpi Kannaksen päätyen lopulta Pohjanlahteen. Alkuosaltaan raja oli hyvin yksityiskohtainen noudattaen maantiellisiä vesikulkureittejä ja niissä olleita kiinteitä maamerkkejä. Loppuosaltaan Saimaan alueelta eteenpäin on rajasta esitetty useita vaihtoehtoja.

Rajajokea myöten Suomenlahdesta alkanut raja tuli Saijanjokea pitkin Vuokseen ja seuraten sitä Vuokselan Päiväkiven ja Noisniemen rajalla olevaan maamerkkiin nimeltään Päiväkivi. Noisniemen alue jäi tuolloin Novgorodin puolelle.

Rajakivi on aikoinaan sijainnut Vuoksessa, mutta Vuoksen laskun myötä kivi sijaitsee nykyisellään muutaman kymmenen metrin päässä rantaviivasta. Massiivinen luonnonkivi on melkoinen

nähtävyys maastossa. Muutama vuosi sitten kiivetessäni kiven päälle sammalpeitteen alta löytyi kivenpintaan hakattu pyöreä rengas, jonka keskellä oli numero 53. Renkaan ulkokehällä oli myös suuntaviivat osoittaen entisen rajan suuntaa.

Olisi mielenkiintoista tietää, koska merkki on tehty ja mitä tietoa se pitää sisällään?

Rajakivi on yleisesti ollut ennen sotia lähikylien vuokselalaisten tiedossa. Olen kuullut kerrottavan, että muun muassa Päiväkiven koulun oppilaat ovat tehneet keväisin retken Vuoksen ranta-alueelle kiven luokse eväät mukanaan.

Päiväkiven nimen synnystä esiintyy erilaisia teorioita. Päiväkivi on kiehtonut ihmisten mieltä vuosikymmenien ajan. Nyt olisi korkea aika muistella vanhoja juttuja tai elämäkokemuksia, jotka liittyvät Päiväkiveen. Myös ennen sotia otetut valokuvat kiinnostavat.

Taisto Virkki

Tilaa oma pitäjälehtesi! puh. 040 730 2622

Kahdeksan numeroa vuodessa karjalaista asiaa, historiaa, muistoja ja nykypäivää.

Lempäälän Karjalaisten toimintaa

Tervetuloa mukaan Lempäälän
Karjalaiset ry:n tapahtumiin!

Tarinailta Raija ja Eero
Isotalolla, Houkantie 27, Kulju.
Keskustelutilaisuus yhdessä
Lempäälä-Seura ry:n kanssa
aiheesta ”Siirtolaiset ja kanta-
väestö” **25.9. klo 19.**

Syyskokous. Karjalaisseurojen
Tampereen piirin puheenjohtaja
Tuomo Nenonen kertoo piirin
toiminnasta ja ”Karjalaiset kesä-
juhlat Tampereella 2008”
-tapahtumasta TSOP:n
Lempäälän konttorissa
25.10. klo 17.

Tarinailta terveystieteiden
väestösuojassa.
Eero Pilviniemi alustaa
keskustelun aiheesta
”Mitä on karjalaisuus?”
20.11. klo 17.

Pikkujoulu
Puistolinnassa **13.12. klo 18.**

**Sepeleenlasku ja
itsenäisyyspäivän juhla 6.12.**

Joulutervehdykset
terveyskeskukseen,
Ehtookotoon ja
vanhustyönkeskukseen.

Lisätietoja:
Puheenjohtaja Eero Pilviniemi
Aaprolantie 33, 37500 Lempäälä
p. 040 708 9213
eero.pilviniemi@elisanet.fi

Tietoa tapahtumista
myös seuran kotisivuilta
**www.karjalanliitto.fi/
jäsenseurat.**

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Esko Kallonen täytti 80 vuotta 7.8.2007
Lempäälän Kuljussa. Hän on suoritta-
nut elämäntyönsä nykyisessä kotipitä-
jässään osuuspankkijärjestön palveluk-
sessa, josta työstä hän pääsi eläkkeelle
63-vuotiaana.

Lempäälässä hänellä on ollut luotta-

mustoimia niin kunnan kuin seurakun-
nan piirissä, ja lisäksi toimintaa monis-
sa eri järjestöissä.

Hänen harrastuksiinsa kuuluu myös
karjalaisuuden vaaliminen, etenkin syn-
tymäpitäjä Sakkolan muistot ovat erit-
tään läheiset. Hän on toiminut kotiseu-
tuaan vaalivan Suvanto-Säätiön (nyk.
Sakkola-Säätiö) hallituksessa vuodes-
ta 1969 alkaen, jos viisi vuotta puheen-
johtajana. Toiminta jatkuu edelleen
muun muassa Sakkola-Säätiön valtuus-
kunnan varapuheenjohtajana. Pitkän
päivätyön hän on tehnyt myös sakkolais-
juurisen Haparaisten Nuorisoseuran
ja Lempäälän Karjalaisten piirissä.

Syntymäpäivänä kotonaan Kuljussa
kävivät onnittelukäynnillä useat järjes-
töt sekä lukuisat sukulaiset ja ystävät,
mitä Kallosen perhe kiitollisuudella
muistelee.

Sakkola-Säätiön edustajia kävi myös
iso joukko merkkipäiväsankaria onnitte-
lemassa ja kiittämässä hänen panos-
taan Karjala-työhön, ja eritoten rooliin-
sa viime vuonna julkaistun Sakkolan
Lapinlahden kyläkirjan aikaansaamiseksi.
Tervehdysten ohella tunnelmaa nos-
tatti Topi Koirasen esittämät laulut
Laps' olen köyhän kauniin Karjalan ja
Evakon laulu, sekä viulusooolona esitet-
ty Karjalan polkien polska.

**80-vuotiaasta Esko Kallosta kävi onnittelemassa iso joukko Sakkola-Säätiön
väkeä.**

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Elsa Matikainen, os. Etuaho, syntynyt Sakkolan Haparaisissa, täytti 80 vuotta 19.7.2007. Merkkipäiviä vietettiin lähiomaisten seurassa. Sukulaiset, ystävät ja tuttavat haluavat onnitella pirtteää päivänsankaria vielä näin jälkikäteen.

RIPPIKOULUKAVERUKSET. 95 vuotta täytti 24.8.2007 Uno Pulakka (oik.) kotonaan Ruovedellä. Syntymäpäiväsankaria oli onnittelemassa myös hänen rippikoulukaverinsa Yrjö Raaska, ja muina Sakkola-Säätiön edustajina Esko Kallonen, Hannu Paukku ja Hannu Turkkinen.

Erkki Pitkänen, syntynyt 13.7.1927 Vuokselan Kuninkaanristissä, täytti 80 vuotta Hämeenlinnassa. Hän on aikaisemmin harjoittanut sikalanhoitoa ammattinaan Hattulan kunnassa.

Ylioppilaita

Veera Ränsi, syntynyt 1988, pääsi ylioppilaaksi Vammalan lukiosta 2.6.2007.

Vanhemmat Riitta-Liisa Ränsi ja Hannu Ränsi. Riitta-Liisan isä, Veeran vaari Arvi Karppanen Sakkolan Röykkylästä.

Kangasalan lukiossa kirjoitti keväällä 2007 ylioppilaaksi Elina Vulli, eikä Elina, kuten viime lehdessä virheellisesti kerrottiin. Hänen vanhempansa ovat Paula ja Jarmo Vulli, isoisa Einar Vulli Sakkolan Röykkylästä.

Julkaisemme jokaisessa
Suvannon Seudussa tietoja
perhetapahtumista.
Lähetä tiedot ja valokuva
toimitukseen. Kysythän
asianosaisilta luvan tietojen
julkaisemiseen.

**SUVANNON
SEUTU
50 VUOTTA**

**SAKKOLA
SÄÄTIÖ
60 VUOTTA**

KUOLLEITA

Mirjam Linnea Kallonen, o.s. Holmberg, syntynyt 3.7.1927 Numminen, kuoli 5.8.2007 Helsinki.

Kallosten kotiseutumatka Sakkolaan heinäkuun lopussa päättyi ikävästi, kun Mirjam Kallonen sai kotiin tullessa sairauskohtauksen Venäjän tullissa. Viikon hän taisteli elämästään, mutta nukkui pois tajuihinsa tulematta 5. elokuuta Töölön sairaalassa. Siunaus toimitettiin Helsingin pitäjän kirkolla 25.8. lähimpien läsnä ollessa.

Häntä jäivät kaipaamaan Urho, Jouko ja Pirjo, Jan ja Wan, ja muut sukulaiset ja ystävät.

Niin monet matkat kuljimme yhdessä Mirjamin ja hänen puolisonsa, veljeni Urhon kanssa koti- ja ulkomailla. Myös monet joulut vietimme yhdessä. Mirjami oli enemmän kuin veljen vaimo, hän oli kuin sisar minulle.

Mirjamia lämmöllä muistaen ja kaiva-
ten

Lilja Rantala

Kuvassa vasemmalta Kyösti Kopperoinen, Salme Kopperoinen, Eija Fredeen, Airi Kopperoinen, Henry Kopperoinen.

Kyösti Kullervo Kopperoinen, 78 vuotta, on nukkunut pois 10.4.2007 Stocktonissa, Kaliforniassa. Kyöstin sukujuuret olivat Sakkolan Haparaisissa, josta olivat hänen molemmat vanhempansa. Kyöstin isä, Yrjö Kopperoinen, kaatui talvisodassa ja hänen äitinsä oli Impi o.s. Kuorikoski. Kyösti asui keskeisen osan lapsuus- ja nuoruusvuosiaan Lappeenrannassa, jossa hänen isänsä oli armeijan päällystössä. Kyöstillä oli kuitenkin jatkuvat kiinteät suhteet myös Sakkolaan. Opiskelujen jälkeen Kyöstin työtehtävät veivät hänet ensin v. 1959 Australiaan ja sittemmin Massachusettsin kautta Kaliforniaan. Hän työskenteli myös Chilessä. Kyöstiä jäivät kaipaamaan ensisijaises-

ti vaimo Salme sekä lapset Eija, Henry ja Airi, Eijan puoliso Peter Fredeen sekä Eijan lapset Anne-Liisa, Mikko, Seija ja Maija Fredeen.

Lämpimin muistoin ja kaipaavin ajatuksin Kyöstin matkalle saattoivat myös muut sukulaiset ja ystävät. Kyöstin ruumiinsiunaus suoritettiin DeYoung Shoreline Chapelissa 13. huhtikuuta ja vainajan omasta toivomuksesta lähiomaiset toivat myöhemmin tuhkaurnan Suomeen, jossa se laskettiin Lappeenrannan Lepolan hautausmaahan 4. elokuuta lähiomaisten läsnä ollessa. Kyösti ja Salme vierailivat luovutetussa Karjalassa kun pitäjäjuhlat ensimmäisen kerran vietettiin sotien jälkeen paikan päällä Sakkolassa.

Tarkempaa tietoa Vpl. Pyhjärven kirkon entisestä alttaritaulusta

Suvannon Seutu -lehdessä n:rossa 4/2007 Raija Seleniuksen matkakertomukseen oli pujahtanut Vpl. Pyhjärven osalta virhe. Kirjoituksessa mainitaan aivan oikein Pyhjärven kirkkoa koskevat tiedot, mutta ennen kirkon paloa pelastettu Aleksandra Sältinin 1889 maalaama alttaritaulu ”Tulkaa minun tyköni” ei suinkaan ole Ristiinan kirkossa, vaan Huittisten kivikirkossa, jossa muun muassa kahdesti Sakkola-juhliin osallistunut juhlaansa on sen voinut nähdä.

Vuoden 2006 Vpl. Pyhjärvi-juhliissa oli yksi ehtoollisen jakopaikka tämän siualttaritaulun äärellä. Alttaritaulu kun nostettiin Vpl. Pyhjärvi-Säätiön toimesta 1984 ja konservoinnin suoritti

puolalainen Januz Wanic. 11.3.1984 pidetyssä tilaisuudessa alttaritaulu otettiin käyttöön ja luovutettiin Huittisten seurakunnan säilytettäväksi.

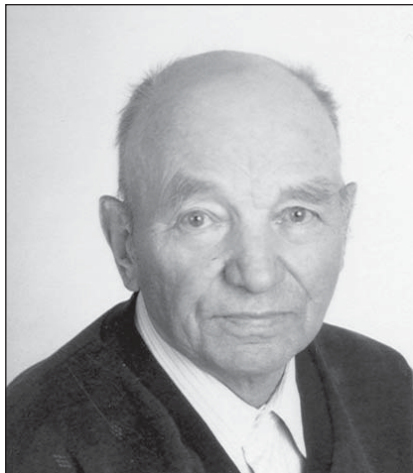
Ristiinan kirkossa on kylläkin myös Aleksandra Sältinin maalaama alttaritaulu. Tämän taulun aiheena on ”Jeesus ottamassa vastaan työtätekeviä ja raskautettuja”. Aleksandra Sältin oli 1800-luvun parina loppuvuosikymmenenä varsin tuottelias taiteilija, sillä hän maalasi muun muassa noin 50 alttaritaulua ympäri Suomea. Tampereen Aleksanterin kirkon, Humppilan, Kiikan ja Kauvatsan alttaritaulut ovat hänen käsi-alaansa.

Reino Äikiä

**Sakkola-Säätiön
60-vuotishistoriikki
Lähes 100 sivua,
värikuvin,
10 euroa kpl.
Tilaa omasi!
p. 040 730 2622**

KUOLLEITA

Jooseppi Eeva 27.8.1929-29.7.2007

Keskellä kesäisen luonnon täyteläistä, sykkivää elämää meidät tavoitti suruviesti. Serkkuni, maanviljelijä Jooseppi Eeva oli siirtynyt ikuisuuteen. Hän kohtasi ihmisen viimeisen vihollisen, kuoleman Mynämäen terveyskeskuksessa rakkaidensa ympäröimänä.

Jooseppi syntyi 27.8.1929 Metsäpirtin Eevalan kylässä Agnetan ja Heikin toisena lapsena.

Joosepin lapsuus loppui 30.11.1939 klo 7.00 aamulla, kun vihollinen aloitti hyökkäyksensä tykistön tulivalmistelulla yli rajan.

Helena Eeva kuvaa tuota päivää seuraavasti:

”Kodit palavat, Taipaleen virran juoksuun tulenlieskat hehkuen kuvastuu. Maan, raudan ja kitkerän savun tuoksu yötulessa ympäri kulkeutuu. Olin katkera vielä, kun virralle tulin, suru sumensi silmät ja vaiensi suun. Sen voitin ja poveni roudikko suli; minä mukauduin kera heimoni mun.”

Näin alkoi Joosepin ensimmäinen evakkomatka Virkku-hevosien kanssa. Oli uskomaton taidonnäyte 10-vuotiaalta pojalta ajaa hevosta rekineen siinä tulimyrskyssä. Evakkomatka päättyi Hankasalmelle.

Jatkosodan aikana perhe pääsi takaisin Metsäpirttiin. Elämä oli ankaraa ja puutetta oli kaikesta. Kun Jooseppi oli vielä menettänyt isänsä jatkosodan alkuvaiheessa, oli 13-vuotiaan pikkupo-

jan kannettavana raskas taakka. Hänen oli pakko kasvaa aikuisen mittoihin. Kauan Jooseppi ei saanut olla kotitankereillaan, kun sota repäisi hänet toisen kerran juuriltaan. Alkoi toinen evakkomatka. Sille tielle Jooseppi lähti tällä kertaa lehmien kanssa. Suoritus oli uroteko, mitataan sitä sitten millä mittarilla tahansa! Erilaisten vaiheiden jälkeen Agneta ja lapset päätyivät Mynämäkeen.

Vallaisten Viinimäen torpassa alkoi uusi elämä. Perheen ainoana miehenä Jooseppi ryhtyi äitinsä rinnalla hoitamaan tilaa. Vähitellen uudisrakennukset valmistuivat. Saatiin satoa, ja elämä alkoi pikkuhiljaa mennä uomiinsa.

Sodan jälkeen kaikesta oli pulaa. Kaikki oli tehtävä itse. Jooseppi oli teknisesti lahjakas ja kätevä käsistään. Hän pystyi rakentamaan ja korjaamaan maatilalla tarvittavat koneet, laitteet ja tarvikkeet aina traktorista veneeseen ja hameesta housunpaikkaamiseen asti.

Jooseppi oli vaatimaton, huumorintajuinen aatteenmies. Kalastus, metsästyks ja yleensä luonnossa liikkuminen olivat hänelle mieluista puuhaa. Ehkä parhaiten hän viihtyi hevosten parissa. Rakkaan Virkku-hevosensa varsalla Alulla Jooseppi osallistui myös ravikilpailuihin ja voitti niissä useita palkintoja. Kun Jooseppi vei Virkkua viimeiselle matkalle, molemmat itkivät.

Vierailut Vallaisiin Annan ja Joosepin luokse ovat jääneet mieleeni mukavina ja odotettuina. Heidän kodissaan huokui syvä rauha. Lapsikin tunsu heidän syvän kiintymyksensä toisiinsa ja eleettömän rakkautensa. Vanhempien lämmin suhde vaikutti luonnollisesti myös heidän lapsiinsa, joista kasvoi tasapainoisia, kotiaan ja karjalaisia juuriaan rakastavia kansalaisia.

Opin Joosepilta työnteon alkeet. Sain ajaa Joosepin kuorma-autosta tekemää traktoria. Ajoin haravakonetta, hevosta ja opin valjastamaan. Joosepin antamat opit ja Eevalan henki ovat auttaneet minua ymmärtämään maalaispoikia kouluttaessani heitä varusmiehinä ja kertasharjoituksissa.

Luovuttuaan maatilastaan ja päästyään ansaitsemalleen eläkkeelle Anna ja Jooseppi asettuivat asumaan Rahkolaan, Annan kotitalalle. Nyt Joosepilla oli aikaa paneutua tutkimaan juuriaan.

Useat matkat veivät hänet Karjalaan ja Metsäpirttiin. Hän löysi syntymäkotinsa rauniot Eevalan kylästä, äitinsä kotitankereita Tuokkolasta ja rakkaat paimenketonsa.

Jooseppi osallistui myös useille Metsäpirtin kirkkomaan kunnostustalkoomatkoille. Pysyvänä muistona siellä on hänen valmistamansa kirkkotarhan rautilaportti.

Rakkautensa luontoon, Isänmaahan, Karjalaan, sisaruksiin ja lähimmäisiin sekä aikaisempien sukupolvien työn kunnioittamisen kautta Jooseppi siirsi henkisen dna:nsa uudelle sukupolvelle eteenpäin vietäväksi ketjussa loputtomaan tulevaisuuteen.

Sosiaalisuutensa sekä eettiset ja esteettiset arvonsa Jooseppi imi luonnosta ja lähipiiristä.

Luonto kokonaisuudessaan oli Joosepille tärkeä. Vallaisten pellot ja Rahkolan Lemmiskallion metsät olivat ne henkireiät, joista Jooseppiin virtasi henkistä voimaa varsinkin viimeisinä vuosina.

Hellen sanoo runossaan:

*Nyt metsä kirkkoni olla saa,
voin täällä palvella Jumalaa,
mun urkuni kauniit soikaa!*

*Mun kirkkoni katto on korkealla
ja ystävä yksi on seurana,
joka muistavi paimenpoikaa.*

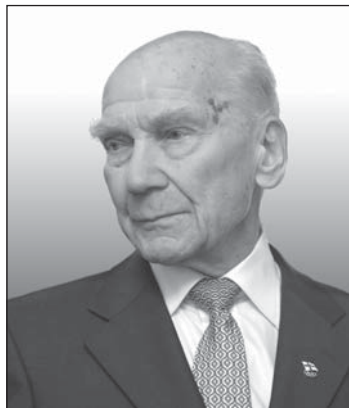
Jooseppi kävi kirkossaan päivittäin. Hän oli oivaltanut, että elämän perusmitta on päivä. Synnyt siihen aamulla ja illalla nuket pois. Uskon vahvasti, että Jooseppi oli siinä seestyneessä mielen-tilassa, millä tulee lähestyä luomakunnan Herraa. Hän ei tarvinnut ympärilleen muuta kuin Luojan luomat eläimet ja itse luonnon. Niistä hän sai sielulleen sen virkistykseen, toivon, uskon ja voiman, jotka kantoivat häntä eteenpäin.

Kiitos vuosien ystävyyydestä, kiitos ilosta, yhteydestä, mieleeni sanasi jäivät!

Jooseppi, Sinä olet lähdössä täältä matkalle kaipaamaasi kotiin Karjalaan. Paimenpojalle köyhän, kauniin Karjalan avataan hiljaa ovea korkeaan juhlaan. Sinä olet juhlavieras!

Olavi Hopia

KUOLLEITA

Maratoonari Veikko Karvonen 5.1.1926 – 1.8.2007

Isäni Veikko Karvonen syntyi 5.1.1926 Sakkolan Petäjärvellä Juho ja Anna Sofia (Sohvi) Karvosen vanhimpana poikana. Perheeseen kuuluivat lisäksi Rauha-sisko (s. 1923, k. 2007) ja Pauli-veli (s. 1928). Veikon lapsuus Petäjärvellä oli köyhää, mutta onnellista aikaa. Jo pikkupojasta alkaen Veikon kesät kuluivat paimentaen kyläläisten lehmäiä pitkin Petäjärvän metsiä ja niittyjä. Näinä paimenkoikavuosina rakentui pohja Veikon huippu-urheilijan uralle.

Veikko oli 13-vuotias, kun talvisota syttyi ja Petäjärvän koti oli jätettävä taakse. Evakkomatka johti Kylmäkoskelle. Jatkosodan aikana palattiin takaisin Sakkolaan ja kotikylään Petäjärvelle. Tilapäinen asunto rakennettiin Likolampien lähetyville. (Tämän talon tiiliä löysimme yhdellä kotikyläläkäynnillä 1990-luvulla). Veikko oli jo sota-aikana vuonna 1944 Suomen armeijan palveluksessa Sakkolassa toimien venäläisten sotavankien aseistettuna vartijana, minkä perusteella hänelle myönnettiin 1990-luvulla rintamasotilastunnus. Kun Sakkola jouduttiin jättämään toistamiseen, evakkomatka vei Saarijärvelle.

Lokakuussa 1945 Veikko joutui uudeleen varsinaista asepalvelusta suorittamaan jalkaväkirykmentti 2:n viestias-

toon Kuopioon. Loppukesällä 1946 hän osallistui rykmentin mestaruuskilpailuihin ja sijoittui kahdessa juoksulajissa toiseksi. Viestiasastossa oli innokas urheilumies, sotilasmestari Nieminen, joka kysyi Veikolta, onko hän paljonkin harjoitellut. Veikko vastasi, että ei muuta kuin paimenkoikana juossut Petäjärvellä. Tästä syntyi mielenkiintoinen keskustelu ja Nieminen suositti Veikkoa keskittymään pitemmille matkoille, vaikkapa maratonille. Tästä alkoi Veikon urheilu-ura, jonka kirkkaimpana saavutuksena on Melbournen olympiakisojen maratonin pronssimitali vuodelta 1956.

Sotaväestä kotiuduttuaan Veikko asettui asumaan Jyväskylään, josta hän sai töitä Postista. Talvella 1951 hän muutti Turkuun ja siirtyi Turun Urheiluliittoon. Työt jatkuivat Postin palveluksessa. Turun postista löytyi myös tuleva puoliso Liisa, jonka kanssa Veikko vihittiin avioliittoon 8.3.1952 Turun tuomiokirkossa. Esikoispoika Pekka syntyi vuonna 1953 ja Tapio 1967.

Veikko on itse muistellut kunniakasta urheilu-uraansa yksityiskohtaisesti vuonna 2004 julkaistussa Petäjärvi-kirjassa. Melbournen pronssimitalin ohella tärkeimmät saavutukset olivat maratonin Euroopan mestaruus 1954 ja 2. sija 1950, Bostonin maratonin voitto 1954 ja 2. sija 1953, Fukuokan maratonin voitto 1955 sekä 5. sija Helsingin olympiamaratonilla 1952. Vuoden urheilijaksi hä-

net valittiin vuonna 1951. Aktiiviurheilu-ura päättyi Bostonin maratonin 4. sijaan vuonna 1959. Sen jälkeen hän toimi jonkin aikaa vielä valmennustehtävissä.

Koko työuransa Veikko toimi Postin palveluksessa, ensin postimiehenä ja 1960-luvun lopulta alkaen postimiesten esimiehenä Turun postipiirikonttorissa ja Turun pääpostissa. Eläkkeelle hän jäi vuoden 1989 alussa.

Liikunta oli koko ajan, myös aktiiviuran jälkeen, Veikolle tärkeää, mutta erityisen aktiivinen hölkkeharrastus alkoi 1970-luvun puolivälissä kestäen aina 1990-luvun lopulle. Hän osallistui mm. yli kymmenen kertaa Suomi Juoksee – tapahtumaan. Viimeisen täysmaratonin hän juoksi Helsinki City -maratonilla v. 1988, kun Suomen Posti täytti 350 vuotta. Juoksemisen ohella hän harrasti hiihtoa käyden lukemattomia kertoja hiihtämässä eri puolilla Lappia Turun seudun lähimaastojen lisäksi.

Veikko vietti perheineen kaikki kesät vuodesta 1960 alkaen Naantalissa Luonnonmaalla kesäpaikassa, josta muodostui hänelle erittäin tärkeä lepo- ja harrastuspaikka. Siellä riitti aktiiviselle ihmiselle pitkiä juoksulenkkien ohella aina jotain muutakin puuhattavaa: marjastusta, sienestystä, halkojen hakkuuta ja remontoimista. Veikko toimi myös pitkään Turussa asuintalonsa As Oy

Pariisin kuvissa keskellä on Melbournen olympiamaratonin voittaja Ranskan Alain Mimoun. Lippalakkipäinen on hopeamitalisti Franjo Mihalic silloisesta Jugoslaviasta. Kuvat on ottanut ranskalaisen urheilulehden L'Equipeen kuvaaja 23.11.2006.

Kouluhauteen hallituksessa ja yli kymmenen vuotta sen puheenjohtajana.

Vuonna 1996 Bostonin maraton vietti 100-vuotisjuhlia ja kaikki elossa olleet voittajat vuosien varrelta oli kutsuttu mukaan juhliin. Niinpä Veikkokin pääsi vielä kerran näkemään tutun kilpailupaikan ja tapaamaan vanhoja kilpakumppaneitaan. Saman vuoden syksyllä hän kävi myös Japanissa, kun siellä vietettiin Fukuokan maratonin 50-vuotisjuhlia. Vielä marraskuussa 2006 Veikko vieraili Pariisissa, jossa ranskalainen urheilulehti L'Équipe järjesti ainutlaatuisen Melbournen olympiamaratonin mitalistien tapaamisen, kun kilpailusta oli kulunut 50 vuotta. Paikalla olivat Veikon lisäksi kultamitalisti, Ranskan Alain Mimoun ja hopeamitalisti Franjo Mihalic, joka aikanaan edusti Jugoslaviaa. Tapaaminen oli ollut sydämellinen ja mieleenpainuva.

Veikon hallitsevia luonteenpiirteitä olivat oikeudenmukaisuus, rehellisyys sekä päättäväisyys ja sisukkuus. Minä hän lupasi, sen hän varmasti myös piti ja jos hän oli jotakin päättänyt tehdä, sen hän myös toteutti. Päämäärien asettaminen ja niihin pyrkiminen oli luonnollisesti erittäin tärkeää myös urheilu-uralla. Veikolla oli myös luontainen halu auttaa ja tehdä hyvää toisille. Hän piti aina hyvää huolta lähimmistään. Marjastus ja sienestys sekä luonnossa liikkuminen ja luonnon tarkkailu olivat hänelle rakkaita harrastuksia. Innokkaana marjastajana Veikko poimi mustikoita ja puolukoita usein reilusti yli oman perheen tarpeen ja jakoi ylimääräiset sukulaisille ja ystäville. Positiivinen asenne ja elämänusko säilyivät loppuun saakka, vaikka viimeisten vuosien aikana sairastelukin oli tullut osaksi elämää.

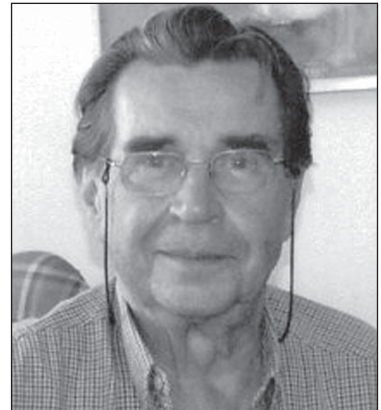
Kotiseutu Sakkolassa ja etenkin kotikylä Petäjäjärvi säilyi Veikolle rakkaana koko elämän, ja kun alueelle pääsi vapaasti 1980-luvun lopussa, lähti hän heti katsomaan tuttuja tienoita. Veikko osallistui myös Sakkola-Säätiön ja Hovinkyläseuran toimintaan. Sakkolan-matkoja kertyi kaikkiaan noin viisitoista. Itse olin hänen kanssaan siellä viisi kertaa. Olen erittäin tyytyväinen ja kiitollinen,

että sain olla mukana myös isän viimeiseksi jääneellä Karjalan-matkalla osallistumassa Sakkola-juhliin 28.7.2007. Matkalla emme toki tienneet, että kyseessä olivat hänen viimeiset päivänsä, mutta tuo matka oli muutenkin ainutlaatuinen. Isän askel oli kovasti hidas aiemmista matkoista ja piti aina levähtää vähän väliä – enää ei tehty pitkiä kävelylenkkejä Petäjäjärven metsissä kuten joskus aiemmin. Itselleni tuli matkalla sellainen olo, että taidamme olla Sakkolassa viimeistä kertaa yhdessä, vaikka isä toivoikin, että olisi mukava tulla vielä uudelleen – sitten kun hän olisi taas paremmassa kunnossa. Sakkola-juhlien jälkeen pääsimme käymään taksilla Petäjäjärvellä: kotipaikalla, asemalla ja Lännäjäjärvellä, jossa hän oli lapsena käynyt usein uimassa. Mieleeni jäi erityisesti, kun isä paluumatkalla Losevo-hotelliin sanoi, kuinka iloinen hän oli, kun vielä kerran pääsi näkemään lapsuusvuosiensa rakkaat paikat. Viimeiseksi tuo kerta sitten jäikin, sillä kotimatalla isälle nousi korkea kuume bussissa kohti Turkua ajettaessa – kesäkuussa vaivannut keuhkokuume oli tullut takaisin. Turkuun isä pääsi, mutta ei enää kotiin, vaan sairaalaan, jossa hän nukkui pois 1.8.2007.

Vahva usko Jumalaan oli Veikon elämän kantavia voimia kaikissa vaiheissa. Melbournen epäinhimillisen kuumissa oloissa juostun maratonin jälkeen hän lysähti nurmikolle, risti kätensä ja kiitti Jumalaa, kun oli päässyt maaliin saakka. Viimeisten vuosikymmenten ja vuosien aikana seurakuntatyöhön osallistuminen ja kirkossa käynti oli erittäin tärkeä osa hänen elämänsä. Veikko totesi itse muistelmissaan: ”Vaikka suurta on voittaa näitä maallisia, kuihtuvia sepeleitä, niin vielä paljon suurempaa on saavuttaa kuihtumaton seppel iankaikkiseen elämään.” Suurjuoksija on nyt saapunut voittajana maaliin. Veikko siunattiin 16.8.2007 Turun Ylösnousemuskappelissa. Siunauksen toimitti Ismo Seivästä. Veikkoo oli saattamassa haudan lepoon suuri joukko sukulaisia ja ystäviä kaikilta hänen elämänsä vaiheilta. Mukana olivat myös Sakkola-Säätiön edustajat ja muita sakkolalaisia.

Tapio Karvonen

KUOLLEITA

Mauno Johannes Vaski nukkui ikkunaan kotonaan Helsingissä 12.8.2007 lähimmäisten läsnä ollessa. Hän syntyi 13.6.1935 Metsäpirtin Vaskelassa, Suomen tunnetuimmassa runolaulukylässä. Ortodoksinen uskonto ja perinteinen runolaulu elivät synnyinyhteisössä voimakkaina. Tämä jätti varttuvaan miehenalkeen pysyvän vaikutuksen.

Mauno Vaski kirjoitti ylioppilaaksi Karkkilan yhteiskoulussa 1954 ja opiskeli Helsingin yliopistossa. Hän työskenteli yli 30 vuotta Keskus-Satossa toimien Kurki-hirsi-lehden päätoimittajana. Hän pääsi aitiopaikalta seuraamaan sodan jälkeisen Suomen jälleenrakentamista.

Mauno Vaski oli kalevalaisen kulttuurin tuntija ja vaalija. Hän ymmärsi synnyinkylänsä ainutkertaisuuden ja halusi siirtää tuleville sukupolville omalta osaltaan kallisarvoista kulttuuriperintöä. Vaskelan sukuseura tarjosi oivan kanavan näiden ajatustensa toteuttamiseen. Hän toimi hyvin aktiivisesti sukuseurassa sen puheenjohtajana. Hänen toimestaan julkaistiin viisi kirjaa. Suurin kulttuuriteko oli Vaskelan runolaulajien ja tietäjien muistomerkkihankkeen toteuttaminen 2005.

Mauno Vaski kävi julkista keskustelua lehtien palstoilla asioista, joita piti tärkeänä, aina kuolemaansa saakka. Hän oli itsenäinen ajattelija, joka ei pelännyt käyttää sanansäiläänsä voimakkaasti, kun tilanne sitä vaati.

Mauno Vaski, Vaskelan ukko ensimmäinen, jätti velvoittavan perinnön sukuseurallemme.

Yrjö-veli

Riiskan kyläkirjaan kootaan materiaalia, ota yhteyttä:

Maire Saarinen e. Lamppu, puh. 044 5586 937
 Irma Havumäki e. Karppanen, puh. 040 5646 275
 Teuvo Kuparinen, puh. 0400 612 347

Röykkylän väki kirjan tekoon

Toivomme tämän lehden tavoittavan kaikki Röykkylän kylän elossa olevat asukkaat. Mikäli jollakulla on vanhoja muistoja tai valokuvia pyydämme lähettämään kertyneen aineiston allekirjoittaneille. Aineiston mukana tulisi olla lähettäjän yhteystiedot lisätietojen keräämistä varten. Valokuvissa tulee olla tieto, ketä kuva esittää ja kenelle kuva palautetaan.

Lisätietoja:

Pentti Karppanen

Naarajoentie 2
 35300 Orivesi
 Puh. 0400 636775
 pentti.karppanen@suomi24.fi

Pekka Karppanen

Palojoentie 365
 31900 Punkalaidun
 Puh. 050 5589884
 pekka.karppanen@punkalaidun.fi

HAITERMAA, LUPRA ja

PANNUSAARI kokoonnumme

**Lempäälän
Ehtookodossa
su 23.9. klo 13.**

**Kaikki kirjanteosta
kiinnostuneet mukaan!**

Lisätietoja antavat
yhteyshenkilöt:

Eino Naskali

Ollilantie 2, 37500 Lempäälä
 puh. 03-3750 574

Anneli Kuisma

Kuismantie 4, 37550 Lempäälä
 puh. 03-3748 410

Kutsumme Sakkolan Kirkonkylän koulupiiriläisiä käsittäen Kirkonkylän, Karholan, Luprikkalan ja Sipilänmäen

kirjantekotalkoisiin, kirjoittamaan ja keräämään
kertomuksia, kuvauksia, valokuvia yms. kyläkirjaa varten. Lisätietoja:

Antti Hynnä, Ollilantie 11, 37500 Lempäälä
 040 8490048, antti.hynna@tut.fi

Maire Kanervisto, Ruskontie 11 as 2, 33710 Tampere
 0500 579341, leevi.kanervisto@kotiposti.net

Antti Koiranen, Sammalpolku 9, 37550 Lempäälä
 040 5514137, antti.koiranen@uta.fi

Matti Naskali, Rautaranta 8, 28400 Ulvila
 0500 721902, matti.naskali@mknpalv.inet.fi

Tule rohkeasti mukaan
kotikyläsi kirjantekoon!

Onko sinulla vielä tarjolla
tietoja, tarinoita,
valokuvia tms.
muuta materiaalia

TIKANSAARI-kirjaan?

Ota pikaisesti yhteyttä:
 Seppo Suikkanen,
 Vanha Hervannantie 169,
 33880 Lempäälä
 puh. 050 542 8262

HAPARAISTEN, KELJAN JA PURPUAN KYLIEN KYLÄKIRJAAN on nyt viimeinen aika lähettää aineistoa! Lisätietoja:

Aila Alanen

Ollilantie 16, 37500 Lempäälä,
 puh. 03- 3752 852,
 040-707 6164,
 aila.alanen@lempaala.fi

Hannu Turkkinen

Turkkisentie 12, 37500 Lempäälä
 puh. 03-3752 525,
 040-581 4398,
 hannu.turkkinen@kotiporitti.fi

Hannu Pauku

Harjatie 5, 32210 Loimaa
 puh. 02-762 8152,
 0500-741 296,
 hannu.pauku@punkalaidun.fi

VILAKKALAN , PETÄJÄRVEN ja LAPINLAHDEN KYLÄKIRJAT

Hinnat 30 euroa kpl + postituskulut.

Tilaa heti omasi, tilauksia vastaanottavat:

Marjo Ristilä-Toikka p. 040 730 2622,

marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Aila Alanen p. 375 2852 tai 040 - 707 6164

aila.alanen@lempaala.fi

Muista myös muut

Sakkola-Säätiön

tuotteet: vaakuna,
kirjallisuus, tekstiilit

50 VUOTTA

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti vuodesta 1957, 8 kertaa vuodessa.

Julkaisija: Sakkola-Säätiö **Kirjapaino:** Koski-Print, Valkeakoski

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasemantie 375,
37500 Lempäälä

Päätoimittaja

Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö

Ilmi Pesonen,
puh. 09-694 6309 tai 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Vuoksenan yhdyshenkilö

Taisto Virkki, Tampere
p. 03 - 363 1750, 0400-576722
taisto.virkki@luukku.com

Putkiliike

P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

Tuleeko

Suvannon Seutu

-lehtesi

oikealla osoitteella?

Ilmoita osoitteenmuutos

p. 040 730 2622

Tilauskuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun! Vuosikerta 20 euroa.

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.

Tai tilaa sähköpostitse: marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai 03-3752525
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
puh. 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Leena Rantakari, puheenjohtaja
Haapaniemenkatu 16 A 142,
p. 09-710 846, 040-514 1682
leena.rantakari@elisanet.fi

HOVINKYLÄSEURA

Mirja Antila, puheenjohtaja
Kitarakuja 1, 01390 Vantaa
mirja.antila@kolumbus.fi
p. 050 599 6936

METSÄPIRTTI SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen, varapj
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Pirkko Hyytiä, sihteeri
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 050544 2854
pirkko.hyytia@metsapirtti.net

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720
Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p. 06-456 0482, 040527 4960

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

TURKU

Aila Martelius-Mäkelä, puh. joht.
Eeronpolku 6, 23100 Mynämäki
p. 050 5948 712
aila.martelius@luukku.com
Niilo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 02-4383167 tai 0503575767

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Ossi Tuokko, puheenjohtaja,
Alaverstaanraitti 6 F 106,
33100 Tampere p. 0407542738

KIRVESMÄKI KERHO RY

Aulis Ukkonen
Tunnelitie 6 A 17
02700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki, puheenjohtaja
Paununkatu 24, 33700 Tampere
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750, 0400-576722

Laila Saario, sihteeri
Rauduskoivunkuja 6, 36600 Pälkäne
taistosaaario@netti.fi
p. 03- 534 3240, 040-586 0691

Sukututkimusasiat
Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)
Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 Toija
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419, 050 - 3335152

**SUVANNON
& SEUTU
50 VUOTTA**

TILAA SINÄKIN OMASI!